

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Veřejná správa a regionální rozvoj (VSRR)

Diplomová práce

Městská policie v Hradci Králové

Aneta Tošovská

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Aneta Tošovská

Veřejná správa a regionální rozvoj – cv. Hradec Králové

Název práce

Městská policie v Hradci Králové

Název anglicky

Municipal police in Hradec Králové

Cíle práce

Cílem práce je na základě rozboru platné právní úpravy vymezit postavení obecní policie se zaměřením na zákonné podmínky jejího vzniku, řízení a financování, to vše na praktickém příkladu Městské policie v Hradci Králové vč. jejího historického vývoje. Dílčím cílem práce je představit vynakládané náklady na činnost městské policie z rozpočtu města, a na druhé straně představit příjmy do rozpočtu města, které činnost městské policie přináší (zejména příjmy z pokut).

Metodika

V teoretické části práce bude zhodnocen historický vývoj právní úpravy obecní policie a budou rozebrána příslušná zákonná ustanovení upravující zákonné podmínky vzniku, řízení a financování obecní policie. Bude použita metoda popisná spolu s výkladem příslušných zákonných ustanovení.

V praktické části bude použita metoda analýzy a bude analyzována činnost Městské policie Hradec Králové, se zaměřením na její organizaci a financování a ekonomické aspekty spojené s činností městské policie a dopady do rozpočtu města Hradec Králové, s využitím kvantitativních a statistických metod, a dále kvalitativní metodou spočívající v řízeném pohovoru s představiteli městské policie či města.

Doporučený rozsah práce

60-80

Klíčová slova

zákon o obecní policii, obecní policie, městská policie, strážník, financování obecní policie, rozpočet, pokuty, Hradec Králové

Doporučené zdroje informací

BRÁZDA, Jan. Komunální policie ve velkých městech, Praha: PA ČR, 2008. ISBN 978-80-7251-274-4
MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. Dějiny obecních policií I. Praha: Police History, 2004. ISBN 80-86477-26-6
MACEK, Pavel. Bezpečnost obcí a regionů: studijní opora. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011.
MACEK, Pavel, HÁJEK, Vladimír. Obecní policie II. Praha: PA ČR, 2003. ISBN 80-7251-133-5
MACEK, Pavel., HÁJEK, Vladimír. Obecní policie. Praha: Eurounion spol. s.r.o., 1995. ISBN 80-85858-18-5
ŠEBESTA, Patrik. Zákon o obecní policii: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-455-3
VETEŠNÍK, Pavel, Ivo CHAUER a Aleš ZÍDKA. Obecní policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-463-3
Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. et Mgr. Martin Langpaul

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 22. 6. 2022

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Městská policie v Hradci Králové" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala všem, kteří mi poskytli neocenitelnou pomoc a podporu během mého výzkumu a psaní diplomové práce.

Především bych chtěla vyjádřit upřímné díky panu Mgr. Et Mgr. Martinu Langpaulovi, vedoucímu mé diplomové práce. Vaše vedení, odborné znalosti a trpělivost byly pro mě zásadními pilíři při dosahování cílů této práce.

Dále bych ráda poděkovala Ing. Janě Janebové, ekonomce Městské policie Hradec Králové, za její cenné příspěvky a poskytnutí dat a informací z ekonomického hlediska, které mi umožnily hlouběji porozumět zkoumané problematice.

Také bych ráda poděkovala Mgr. Martinu Lušítkovi, právníkovi Městské policie Hradec Králové, jehož expertní rady a vedení mě po právních aspektech fungování městské policie výrazně posunuly vpřed.

Nemohu zapomenout ani na pana Ing. Pavla Erbana za jeho konzultace a poskytnutí informací a rad z veřejné správy, které mi poskytly širší perspektivu na téma mé diplomové práce.

Vaše příspěvky, podpora a ochota mi byly neocenitelnou pomocí a bez nich bych nedosáhla takových výsledků. Jsem Vám za to velmi vděčná.

Městská policie v Hradci Králové

Abstrakt

Cílem práce je na základě rozboru platné právní úpravy vymezit postavení obecní policie se zaměřením na zákonné podmínky jejího vzniku, řízení a financování, to vše na praktickém příkladu Městské policie v Hradci Králové vč. jejího historického vývoje. Dílčím cílem práce je představit provozní náklady na činnost městské policie z rozpočtu města, a na druhé straně představit příjmy do rozpočtu města, které činnost městské policie přináší. Prostřednictvím metody analýzy je podrobně analyzována vlastní činnost Městské policie Hradec Králové se zaměřením na její organizaci, financování, ekonomické aspekty spojené s činností městské policie a dopady do rozpočtu města Hradec Králové. Analýza byla provedena s využitím kvantitativních a statistických metod, včetně kvalitativní metody spočívající v řízeném pohovoru s představiteli městské policie, kterými jsou ekonomka a právník městské policie Hradec Králové.

Klíčová slova: zákon o obecní policii, obecní policie, městská policie, strážník, financování obecní policie, rozpočet, pokuty, Hradec Králové

Municipal police in Hradec Králové

Abstract

The aim of this work is to define the position of the municipal police based on the analysis of the applicable legislation. It is focusing on the legal conditions for its creation, management and funding, all of this is demonstrated on the practical example of the municipal police in Hradec Králové including its historical development. The partial goal of this work is to present the operating expenses of running the city police from the city budget, and on the other hand to present the income to the city budget that the city police provides. Using the method of analysis, the actual activities of the Municipal Police of Hradec Králové are analysed, focusing on its organization, funding, economic aspects connected with the activities of the municipal police and the impact on the budget of the city of Hradec Králové. The analysis was carried out using quantitative and statistical methods, including a qualitative method consisting of a controlled interview with representatives of the city police, namely an economist and a lawyer of Hradec Králové city police.

Keywords: municipal police law, municipal police, police officer, municipal police funding, budget, fines, Hradec Králové

Obsah

1 ÚVOD	8
2 Cíl práce a metodika	9
3 Teoretická část práce	11
3.1 Právní úprava obecní policie	11
3.2 Historie obecní policie.....	13
3.3 Obecní policie.....	20
3.3.1 Právní postavení obecní policie	21
3.3.2 Působnost a činnost obecní policie	23
3.3.3 Řízení a organizace obecní policie.....	24
3.3.4 Postavení, povinnosti a oprávnění strážníků	25
3.3.5 Donucovací prostředky strážníků.....	29
3.4 Společná ustanovení	30
3.5 Jiné právní předpisy upravující činnost a práci obecní policie	31
3.6 Vztah obecní a městské policie k voleným orgánům obce	32
3.7 Vztah obecní policie k Ministerstvu vnitra, Policii ČR.....	32
3.8 Shrnutí teoretické části	34
4 Praktická část práce	36
4.1 Městská policie Hradec Králové	38
4.1.1 Charakteristika města.....	38
4.1.2 Základní informace o městské policii	38
4.2 Hospodaření městské policie.....	39
4.2.1 Běžné výdaje	40
4.2.2 Kapitálové výdaje	42
4.2.3 Mzdové prostředky	43
4.3 Struktura a činnost městské policie	44
4.3.1 Finanční náklady na činnost obecní policie za kalendářní rok	44
4.3.2 Věková struktura strážníků a čekatelů	45
4.3.3 Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků a čekatelů.....	46
4.3.4 Počet zaměstnanců obce zařazených do OP/MP.....	46
4.3.5 Výše pokut uložených strážníky příkazem na místě.....	47
4.3.6 Evidované přestupky.....	47
5 Výsledky a diskuse	54
6 Závěr	58
7 Seznam použitých zdrojů	60
Knižní zdroje	60
Webové stránky	61

Právní předpisy.....	62
8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk.....	63
Seznam obrázků	63
Seznam tabulek	63
Seznam grafů.....	63

1 ÚVOD

Předmětem této diplomové práce je obecní policie, její fungování, financování a legislativa upravující činnost obecní policie.

Městská resp. obecní policie představuje důležitý orgán veřejné samosprávy, který má za úkol zajišťovat veřejný pořádek, ochranu majetku a bezpečnost občanů v rámci měst a obcí. Historie obecní policie odráží vývoj společnosti a potřeby ochrany veřejného pořádku v různých obdobích. Od svého vzniku prošla obecní policie významnými proměnami, které reflektovaly změny společenských podmínek a potřeby občanů.

Působnost a činnost obecní policie zahrnují široké spektrum úkolů spojených s udržováním veřejného pořádku, prevencí kriminality, řešením přestupků a poskytováním pomoci občanům v nouzi. Jejich činnost je zaměřena na ochranu majetku a bezpečnost občanů v daném území.

Obrázek 1 Znak městské policie Hradec Králové

Zdroj: Facebook Městská policie Hradec Králové

2 Cíl práce a metodika

Cílem práce je na základě rozboru platné právní úpravy vymezit postavení obecní policie se zaměřením na zákonné podmínky jejího vzniku, řízení a financování, to vše na praktickém příkladu Městské policie v Hradci Králové vč. jejího historického vývoje.

Dílčím cílem práce je představit vynakládané finanční prostředky na činnost městské policie z rozpočtu města, a na druhé straně představit příjmy do rozpočtu města, které činnost městské policie přináší.

Práce je rozdělena do dvou částí. První částí je část teoretická a druhou částí je část praktická.

Teoretická část se zabývá definováním hlavních pojmů, zhodnocení historického vývoje právní úpravy obecní policie a je rozebrána příslušná legislativa upravující zákonné podmínky vzniku, řízení a financování obecní policie. Dále je použita metoda popisná spolu s výkladem příslušných zákonných ustanovení. Obsahem teoretické části je především vymezení právního postavení, rozsahu působnosti a činnosti, představení struktury řízení a hlavních povinností městské policie.

Práce dále zahrnuje informace o dalších právních předpisech, které upravují činnost a práci obecní policie, o součinnosti jednotlivých složek obecní policie a spolupráci s ostatními bezpečnostními sbory, včetně integrovaného záchranného systému, a o vztazích k orgánům obce nebo některým dalším orgánům státní správy či samosprávy. Právní úprava obecní policie je klíčovým aspektem, který stanovuje práva, povinnosti a pravomoci obecní policie v souladu s platnými zákony a nařízeními. Zákon o obecní policii je hlavním legislativním dokumentem, který určuje rámec pro činnost obecní policie a zajišťuje dodržování zásad právního státu. Právní postavení obecní policie definuje její roli a zodpovědnost v rámci veřejné samosprávy a určuje pravomoci a povinnosti příslušníků obecní policie ve vztahu k občanům a jiným subjektům.

Druhá část diplomové práce je část praktická. V této části bude použita metoda analýzy, pomocí níž bude analyzována činnost Městské policie Hradec Králové se zaměřením na její organizaci, financování a ekonomické aspekty spojené s činností městské policie. Rovněž jsou zde rozebrány finanční dopady činnosti městské policie do rozpočtu města Hradec Králové za použití kvantitativních a statistických metod, včetně kvalitativní metody spočívající v řízeném pohovoru s představiteli městské policie. Pro tento účel byli vybráni ekonomka Ing. Jana Janebová a právník pan Mgr. Martin Luščík.

Tato diplomová práce skýtá komplexní pohled na obecní policii v České republice, zahrnující její legislativní ukotvení, historii, právní postavení, působnost, činnost, řízení a organizaci. Dále na postavení strážníků, jejich povinností a pravomocí, jako např. zakročít za použití donucovacích prostředků, oprávnění k ukládání pořádkových pokut a dalších předběžných opatření pro udržení bezpečnosti a pořádku ve svěřeném regionu. Rámcově budou též zmíněny další právní předpisy upravující vztahy k dalším organizacím a spolkům města.

3 Teoretická část práce

3.1 Právní úprava obecní policie

Problematiky obecní policie se dotýká množství právních předpisů. V České republice obce zřizují obecní policie v mezích ústavního zmocnění práva na samosprávu¹ a dále na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“)², který v § 35a odst. 2 zřizování obecních policií výslovně umožňuje v rozsahu jejich samostatné působnosti.³

Vlastní zřízení a činnost obecní policie s účinností od 1. ledna 1992 upravuje již zmíněný zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“)⁴. Zákon o obecní policii byl od svého vzniku již několikrát novelizován tak, aby odpovídal aktuálním potřebám společnosti.⁵ V nejvýznamnější míře byl prozatím novelizován zákonem č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky.³

V souvislosti se zákonem o obecní policii problematiku upravují dva stěžejní prováděcí právní předpisy. Prvním z nich je vyhláška Ministerstva vnitra č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii⁶. Tato vyhláška konkrétně stanovuje např. rozsah odborné způsobilosti a zkušební řád, náležitosti osvědčení strážníka, vzor průkazu obecní policie, označení strážníka a dopravního prostředku. Druhým prováděcím právním předpisem je vyhláška Ministerstva vnitra č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie⁷, která stanoví zejména podmínky lékařského vyšetření k posouzení zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele nebo strážníka. Vzhledem k tomu, že je okruh určitých věcí upravený

1 Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, čl. 100.

2 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

3 FOLTYNOVÁ, S. *Obecní policie, její charakteristika a místo v systému veřejné správy v ČR*. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2013, s. 9.

4 Zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

5 *Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*. Sněmovní tisk 776/0, část č. 1/4. [online]. [cit. 15. 6. 2013]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=776&CT1=0>. Poslední návrh novely zákona o obecní policii (sněmovní tisk č. 776) předložený Parlamentu ČR byl v 2. čtení vzat zpět (stav k 15. 6. 2013). Jak vyplývá z důvodové zprávy k tomuto návrhu, jedním z podnětů k jeho sestavení byla potřeba rozšíření rozsahu některých oprávnění obecních policií, a to včetně rozšíření některých oprávnění strážníků obecní policie.

6 Vyhláška Ministerstva vnitra č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii.

7 Vyhláška Ministerstva vnitra č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie.

těmito vyhláškami, lze pružněji prosazovat změny bez nutnosti novelizace zákona o obecní policii.⁸

Postavení strážníků obecní policie jako úřední osoby vymezuje zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“)⁹, jejich pracovní poměr upravuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů („dále jen zákoník práce“)¹⁰.

Oblasti se citelně dotýká zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“)¹¹, který zakládá kompetenci obecní policie např. v případě projednávání přestupku v blokovém řízení v rozsahu zákonem stanovené působnosti či stanovuje podmínky oprávnění k odnětí věci. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“)¹², vymezuje kompetence Policie ČR jako jednotného ozbrojeného sboru působícího na území celé České republiky, který spolupracuje s obecní policií. Dle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)¹³, postupuje obecní policie mj. v oblasti doručování písemností vydaných orgány obce ve správním řízení či předvedení účastníků a svědků v řízení před orgány obcí. Usměrnovat provoz na pozemních komunikacích či měřit rychlost vozidel a jiná oprávnění má obecní policie dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů¹⁴. Obecní policie kontroluje dodržování povinností stanovených zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tabákový zákon“)¹⁵, konkrétně např. dodržování zákazu kouření v místech označených grafickou značkou „Kouření zakázáno“.¹⁶

8 FOLTYNOVÁ, S. *Obecní policie, její charakteristika a místo v systému veřejné správy v ČR*. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2013, s. 10.

9 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

10 Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

11 Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

12 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

13 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

14 Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

15 Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

16 FOLTYNOVÁ, S. *Obecní policie, její charakteristika a místo v systému veřejné správy v ČR*. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2013, s. 11.

S činností a institutem obecní policie dále souvisí řada dalších právních předpisů, jmenovitě např. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně některých zákonů (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů¹⁷, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů¹⁸, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.¹⁶

Jelikož obce zřizují obecní policie prostřednictvím obecně závazných vyhlášek, existuje v této oblasti také velké množství těchto podzákoných právních předpisů. Dále je samozřejmě v rámci obcí vydávána řada interních normativních aktů vztahujících se k organizaci a činnosti obecní policie v jednotlivých obcích (organizační řády, pracovní řády, metodické předpisy, instrukce aj.).¹⁶

3.2 Historie obecní policie

Institut obecní policie v České republice je výsledkem historického vývoje státu a společnosti. Už v dávných dobách státy vytvářely armády pro ochranu před vnějším nepřítelem a zajištění vnitřní stability. S postupem času se vyvinuly speciální bezpečnostní sbory zaměřené na udržení vnitřního pořádku.¹⁹ Tato kapitola se zaměřuje pouze na vznik a vývoj institutu obecní policie v České republice, bez širšího kontextu.

„Policie“ je slovo odvozené z latinského „politia“ (veřejná správa), což je zase odvozeno z řeckého slova „polis“ (město). Poprvé se začalo používat ve Francii na přelomu 14. a 15. století. Postupně proniklo slovo policie do Německa a začalo být spojováno s tzv. říšským policejním řádem, který byl vydán v roce 1530.²⁰ Tento řád, novelizovaný v letech 1548 a 1577, sloužil jako vzor pro policejní řády v evropských zemích v 16. a 17. století. Slovo policie se následně dostalo i do právního systému Rakouska-Uherska.²⁰ Vedle jiných termínů označujících bezpečnostní složky se v českých zemích ustálil název četnictvo, který má jihoslovanský původ.²⁰

17 Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o zbraních).

18 Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

19 MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*. Vydání 1. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003, s. 168.

20 FOLTYNOVÁ, S. *Obecní policie, její charakteristika a místo v systému veřejné správy v ČR*. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2013, s. 12.

Moderní policejní sbory se objevily až v 18. nebo 19. století. Původní policejní složky byly považovány za městské nebo obecní. Jednotné bezpečnostní systémy, které zahrnují celé státní území, vznikly v důsledku centralizačních tendencí prosazených v evropských státech během dlouhého procesu.²¹

V antických státech, konkrétně ve 4. století př. n. l., lze najít jednu z prvních zmínek o policejních složkách. Skýtští lučištníci vykonávali pořádkové služby v Athénách. Ve starém Římě bylo provádění hlídkové služby svěřeno městským kohortám a městským hasičům, kteří měli za úkol udržovat vnitřní pořádek v Římě a Ostii. Nicméně uplynulo mnoho staletí, než se tyto spíše univerzální složky staly specializovanými. K těmto složkám patřili již v roce 1368 městští žoldnéři, kteří ve dnech míru konali službu v ulicích, střežili městská myta, hlídali městské vězení a v případě potřeby pronásledovali lupiče pohybující se v okolí města. Pro města byli městští žoldnéři velmi cenní, města si je nicméně musela udržovat na vlastní náklady.²¹

Před modernizací státní správy a vývojem policejních sil byl výkon policejní služby rozptýlen mezi různé orgány spojené se zemskými soudy, šlechtickými vrchnostmi, městskými magistráty a venkovskými představenstvy. Chyběla jednotnost a koordinace v policejních praktikách.²²

Další specializované složky, jako byla Stadtguardia a Rumorwache, zahrnovaly městské gardy a strážce proti výtržnostem. Tyto složky byly založeny ve Vídni a v průběhu historie hrály významnou roli při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti. Reforma vídeňské policejní stráže v roce 1776 byla významným mezníkem v dějinách habsburské monarchie, který vedl k centralizaci a organizaci policie.

V roce 1791 byl zaveden název Vojenský policejní strážní sbor pro vídeňskou policejní stráž a v roce 1793 byl ve Vídni zřízen nejvyšší policejní úřad, který měl na starosti vedení celé rakouské státní policie. Tento systém přetrval až do roku 1848. V té době existovala dvě policejní ředitelství na našem území v Praze a Brně.

Po roce 1850 se začalo objevovat četnictvo jako nová složka bezpečnostního systému Rakouského císařství. První zmínky o četnictvu se datují do doby po napoleonských válkách, přičemž četnický pluk v Lombardsku se objevil v letech 1815–1849.

21 TECL, J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 6.

22 MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny obecních policií I.*, Praha: Police History, 2004., s. 20-21.

Tato vývojová fáze ukazuje, jak se policejní síly a bezpečnostní složky v Rakouském císařství postupně reformovaly a vyvíjely, aby lépe zajišťovaly ochranu občanů a udržovaly veřejný pořádek a bezpečnost.²³

Je pravda, že moderní četnictvo má své kořeny již ve Francii za dob Ludvíka XIV., kde sloužilo k ochraně královské osoby a působilo jako elitní vojsko na královském dvoře až do Francouzské revoluce. Tento model četnictva byl následně kopírován i v dalších zemích, včetně střední Evropy.

V roce 1849 nařídil císař František Josef I. rozšířit četnictvo i na území celé Habsburské monarchie, což zahrnovalo i Čechy, Moravu a Slezsko. Četnictvo zde vykonávalo systematickou bezpečnostní službu v terénu tam, kde to nebylo zajištěno místní policií. Přestože vznik četnictva v celé monarchii vedl k posílení Vojenského policejního strážního sboru, který se sjednotil pro celé území pod jednotným velením, ani poté nezajišťoval veškerou službu ve městech a obcích.

Tento vývoj ukazuje, jak se četnictvo a policejní síly v různých zemích postupně historicky adaptovaly na potřeby společnosti a státu.²⁴

V celém území Rakouska-Uherska bylo četnictvo organizačně začleněno jako vojenský strážní sbor, jehož hlavním úkolem bylo zajišťovat veřejnou bezpečnost, klid a pořádek, chránit majetek obyvatel a předcházet porušování zákonů. Četnictvo bylo součástí armády, avšak v dobách míru primárně sloužilo civilním úřadům. Jeho povinností bylo chránit všechny osoby podle zákona, bez ohledu na jejich společenské postavení či pohlaví, a předávat k trestání ty, kteří porušovali zákony. Vojenský výcvik, disciplína a řádnost četnictva zaručovaly kvalitní výkon služby. Tento charakter si četnictvo udržovalo i po ukončení přímého začlenění do armády.²⁵

Po rozpadu Rakouska-Uherska dne 28. října 1918 vznikl samostatný Československý stát na části jeho bývalého území. V období po revoluci bylo obtížné vytvořit moderní a demokratický stát na území zasaženém první světovou válkou, který by mohl konkurovat jiným zemím s bohatou historií a zkušenostmi. Klíčové opory pro budoucnost mladé republiky zahrnovaly bezpečnostní sbory (dnes známé jako policie) a četnictvo. V té době byla na našem území výrazně omezená síť státních policejních úřadů, s policejními

23 TECL, J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 7.

24 MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny obecních policií I.*, Praha: Police History, 2004., s. 27.

25 MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva I.*, Praha: Themis 1997, s. 70-71.

ředitelstvími v Praze a Brně, a také s policejními komisařstvími v Plzni a Moravské Ostravě, spolu s pohraničními policejními komisařstvími v Podmoklech, Chebu a Bohumíně.²⁶

Státní policejní úřady vznikaly postupně tam, kde byla potřeba a v souladu s finančními možnostmi státu. Podle povahy svých úkolů a rozsahu působnosti existovaly následující typy úřadů:

- Policejní ředitelství
- Policejní komisařství
- Pohraniční policejní komisařství

Během období první republiky se bezpečnostní orgány na našem území dělily takto:

- Sbor stráže bezpečnosti
- Četnictvo
- Komunální policie (známá též jako obecní strážníci)

V této éře byl pro tyto organizace uplatňován právní rámec a správní systém dřívějšího Rakouska-Uherska, s tím, že četnictvo a státní policejní úřady byly financovány a zřizovány státem.²⁷

Komunální policie byla zřizována jednotlivými obcemi, které nesly náklady na její provoz z vlastního rozpočtu. Pro doplnění těchto složek byla stanovena poměrně přísná kritéria, přičemž hlavní důraz byl kladen na politický profil a osobní fyzické schopnosti jednotlivců.

Zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku na území celého státu bylo svěřeno četnictvu, zatímco ve městech a obcích působila státní nebo komunální policie. Četnictvo však vykonávalo svou službu i v obcích, kde nebyl přítomen státní policejní úřad nebo jeho pobočka, či kde neexistovala komunální policie.

V prvních dvaceti letech samostatnosti Československa zažívalo četnictvo výrazný rozvoj a zdokonalení, zejména co se týče organizační struktury. Byly implementovány nové metody práce a technologické inovace, které posílily schopnosti nově vznikajících

26 MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva II.*, Praha: Police History 1999, s. 21.

27 MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva II.*, Praha: Police History 1999, s. 9.

specializovaných jednotek. Mezi tyto inovace patřilo zejména zavedení nových prostředků spojení a dopravy, což výrazně zvýšilo efektivitu a akceschopnost četnictva.

Četnictvo této doby mělo tuto organizační strukturu:²⁸

- Zemské četnické velitelství (Praha, Brno, Bratislav, Užhorod)
- Četnická oddělení
- Okresní četnická velitelství
- Četnické stanice
- Ústřední četnické pátrací oddělení
- Četnické pátrací stanice
- Četnické pohotovostní oddíly
- Četnické silniční kontrolní stanice
- Četnické pohraniční kontrolní stanice
- Četnické letecké hlídky
- Doplnovací oddělení

I přes systémový rozdíl oproti bývalé monarchii se však pozorovaly tendence k rozšiřování státní policie na úkor komunální policie. Byla zde možnost předávání bezpečnostních pravomocí mezi státními a obecními úřady, což byl systém převzatý z bývalé monarchie. Docházelo k přesunu policejních úřadů z komunálních na státní úroveň a naopak, ačkoli trvalo právo obcí, nikoliv však povinnost, zřizovat vlastní policejní sbory, stejně jako za monarchie.

Posilování státní policie v období 1918-1938 mělo politické pozadí a úzce souviselo s národnostními problémy československého státu, podobně jako za zrušené monarchie.²⁹

28 MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva II.*, Praha: Police History 1999, s. 52-68.

29 MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny obecních policií I.*, Praha: Police History, 2004., s. 68.

Přísaha četnictva ČSR:

„Přisahám při všem co jest mi svato, a v plné shodě se svým svědomím, že budu republice Československé a její vládě věren a oddán, že budu jejich zákonů a nařízení mně nadřizených úřadů a svých představených ochotně poslušen, že budu přísně zachovávat úřední tajemství, a že při svém konání budu mít vždycky jen zájem služby a prospěch republiky Československé na zřeteli.

Přisahám, že povinnosti četníka (četnického důstojníka), jež jsou nebo budou zákony a nařízeními nebo rozkazy mých představených pro zachování veřejného pořádku, klidu a bezpečnosti stanoveny a povinnosti vojína, jež mně zákony a předpisy vojenskými jsou nebo budou uloženy a jež jsem vojenskou přísahou na sebe vzal, budu svědomitě a nestranně plniti.“³⁰

Tak přísahám!

Po mnichovské konferenci v roce 1938 Československo utrpělo významné územní ztráty, a všechny bezpečnostní orgány se z těchto oblastí stáhly. Na těchto nově připojených územích pak bezpečnostní funkce převzaly policejní složky Německa, Maďarska a Polska, tedy zemí, kterým byla území předána. Výjimku tvořili pouze němečtí členové některých československých komunálních policejních sborů v oblasti Sudet, kteří byli přímo začleněni do německých policejních struktur. Na zbývajícím území Československa se rozdělení a působení policejních složek zachovalo stejně jako před změnami.³¹

Změna nastala až po 16. březnu 1939, kdy byla Československá republika obsazena a okupována fašistickým Německem. V důsledku toho vznikl Protektorát Čechy a Morava, zatímco na území Slovenska byl vyhlášen samostatný Slovenský stát již 14. března 1939. Po vzniku protektorátu se sice struktura bezpečnostních složek prakticky neměnila ve srovnání s obdobím ČSR, nicméně rozhodující úlohu převzaly složky německých bezpečnostních služeb, jako jsou „Ordnungspolizei, Sicherheitspolizei, Verwaltungspolizei“.³²

Z českých složek nadále fungovalo četnictvo, státní i obecní policie. Avšak v roce 1944 došlo k začlenění těchto složek do německé organizační struktury, a všechny tyto orgány byly součástí protektorátní policie, do níž bylo zahrnuto i profesionální hasičstvo. Německé úřady následně upravily podmínky pro přijímání uchazečů do protektorátní

30 Výnos ministra vnitra č. 47.446/13-1923 z 13. 7. 1923.

31 TECL. J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 10.

32 TECL. J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 10.

policie, klade se důraz na bezúhonnost a oddanost nové politické situaci. Uchazeči museli být muži německého nebo protektorátního původu, bez židovského původu či míšenců, a museli ovládat jak německý, tak český jazyk. Dále byla samozřejmostí duševní a fyzická způsobilost.³³

Slovenský stát převzal existující policejní struktury, ať už šlo o státní policejní orgány nebo obecní policii. Došlo k reorganizaci kriminální služby, jejíž předchozí řídicí instance byly přesunuty na území protektorátu. Nově byla zavedena politická policie, známá také jako státní bezpečnost, inspirovaná německým Gestapem. Všechny bezpečnostní složky však byly pod neustálým dohledem Německé policejní mise.³⁴

Po skončení druhé světové války nastala potřeba reorganizace bezpečnostních složek, a proto byla dne 30. června 1945 vládou vyhlášena nová organizace Sboru národní bezpečnosti (SNB). Vznikly zemské odbory bezpečnosti (ZOB), které operovaly pod zemskými národními výbory v Praze, Brně a s expoziturou v Ostravě, zajišťující organizaci a řízení vnitřní národní bezpečnosti v Čechách. ZOB měly čtyři hlavní oddělení: ZOB I - vnitro, ZOB II - zpravodajský úsek, ZOB III – právní a správní úsek, ZOB IV – dopravní úsek.

Jednotlivé složky bezpečnosti zahrnovaly:

- Pořádkovou službu (bývalí příslušníci četnictva a policie)
- Kriminální službu (specializovaní a většinou starší příslušníci)
- ZOB II. (nová zpravodajská služba)
- Státní bezpečnost
- Pohotovostní pluk 1. NB (nový útvar nově přijatých příslušníků)

Další organizační změny přišly v porevolučním roce 1948, kdy komunistická strana prosazovala nové právní předpisy podle sovětského vzoru. V roce 1950 bylo Ministerstvo vnitra rozděleno na Ministerstvo národní bezpečnosti a Ministerstvo vnitra. V roce 1953 bylo ministerstvo národní bezpečnosti zrušeno kvůli závažným chybám a nedostatkům v řízení. V lednu 1954 byla zavedena nová organizační struktura československé bezpečnosti, včetně Hlavní správy veřejné bezpečnosti, krajských správ veřejné bezpečnosti a okresních oddělení Ministerstva vnitra.

33 TECL. J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 11.

34 MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva III.*, Praha: Police History 2001, s. 102.

Od roku 1964 postupně vznikala oddělení VB jako základní organizační článek VB, zaměřená na zajištění veřejného pořádku, ochranu vlastnictví, života a zdraví občanů. V této době byly zřízeny krajské správy SNB a okresní oddělení VB. Tato struktura bezpečnostních složek zůstala v Československé socialistické republice až do listopadu 1989, kdy byla revolučními změnami v organizaci a činnosti SNB ukončena.³⁵

3.3 Obecní policie

Pro lepší pochopení fungování obecní policie se tato kapitola zaměřuje na úkoly, postavení, zákonné povinnosti a oprávnění strážníků obecní policie, stejně jako na donucovací prostředky, které mohou využívat. Všechny tyto aspekty jsou regulovány zákonem č. 553/1991 Sb. o obecní policii. Cílem tohoto zákona je definovat postavení obecní policie, její základní úkoly, organizační strukturu, rozsah zaměstnanců obce zařazených do obecní policie a práva a povinnosti strážníků obecní policie, spolu s mechanismy jejich kontroly.³⁶ Zákon o obecní policii patří do oblasti veřejného práva a reguluje pracovněprávní vztahy zaměstnanců obce, kteří vykonávají funkci strážníků obecní policie. Tyto pracovní vztahy se týkají pouze specifických oblastí, které zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, kvůli zvláštnostem služby strážníka obecní policie neřeší.³⁷

Pro jednotlivé policejní činnosti je typické používání prostředků donucení. Charakteristika policie jako donucovací činnosti k ochraně řádu by sama o sobě nebyla dostatečným zdůvodněním existence policejní správy jako samostatného odvětví správy. Donucení jako krajní prostředek dosažení sledovaného účelu je charakteristické pro celou oblast veřejné správy, zejména při realizaci jedné ze dvou jejích základních funkcí, a to funkce mocensko-ochranné. Ochrana řádu je v takto obecném smyslu sledována všemi odvětvími veřejné správy s cílem zajištění nerušeného chodu správy veřejných záležitostí.

Další úroveň definuje chráněný řád, kterým je veřejná bezpečnost. Ta představuje ochranu společnosti před nebezpečím ohrožujícím bezpečnost státu, jeho institucí, nerušený výkon funkcí státu, a dále ochranu života, zdraví, svobody, lidské důstojnosti a osobní cti jednotlivce. Také zahrnuje ochranu majetku fyzických a právnických osob a veřejného pořádku, který je chápán v užším smyslu jako ochrana pravidel chování lidí na veřejnosti.

35 *Historie policie a četnictva*. [online]. [Cit. 2024-03-11]. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-cetnictva.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>

36 ŠEBESTA, P., *Zákon o obecní policii: komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2018. 296 s. ISBN 978-80-7552-455-3, s. 3.

37 HEHL, L. *Zhodnocení kvality činnosti obecní policie*. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta ekonomicko-správní. 2021. s. 12.

Tyto pravidla nejsou výslovně formulována v právních normách, ale jejich dodržování je podle obecných zvyklostí nutnou podmínkou pro udržení spořádaného společenského soužití.

Neformalizovaná pravidla chování jsou právně závazná pouze v rámci právních norem, které obsahují výslovně termín "veřejný pořádek" jako neurčitý pojem s veškerými souvislostmi jeho aplikace a relativitou jeho obsahu. V širším smyslu je veřejný pořádek chápán jako ochrana pravidel chování, která nejsou formulována v právních normách, vyjma pravidel spojených se zachováním spořádaného společenského soužití.³⁸

3.3.1 Právní postavení obecní policie

Právní úpravy týkající se obecní policie jsou v naprosté většině závaznými právními předpisy s celostátní působností. Výjimkou jsou pouze obecně závazné vyhlášky obcí, které jsou omezeny na území dané obce nebo města. Povinnosti nebo zákazy obsažené v těchto vyhláškách nemusí být vždy identické mezi různými obecními a městskými policiemi v zemi, protože tyto právní předpisy upravují místní záležitosti veřejného pořádku. Specifické podmínky a potřeby jsou odvozeny od konkrétních potřeb a problémů dané obce nebo města.³⁹

V roce 1991 začaly obce uvažovat o obnovení konceptu komunální policie, zejména v reakci na razantní nárůst trestné činnosti a dalšího protiprávního jednání na území jednotlivých obcí. Avšak v tehdejší České národní radě nebyl plně shodný názor ohledně vzniku obecních policií a přidělení oprávnění strážníkům. Přesto ČNR vydala zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, který poskytl obcím možnost zřídit tuto novou bezpečnostní složku a posílit tak význam samosprávy obcí a právo obcí na zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Zákon byl přijat dne 6. prosince 1991 s účinností od 1. ledna 1992.

Podle této právní normy může obecní zastupitelstvo dané obce zřídit nebo zrušit obecní policii na základě obecně závazné vyhlášky. Nicméně obecní policie mohly svou činnost zahájit až po vydání vyhlášky Ministerstva vnitra České republiky č. 129/1992 Sb. ze dne 3. dubna 1992, která upravovala předpoklady odborné způsobilosti strážníků. Od

38 NEDOROST, L., *Obecní policie*. Brno: Masarykova univerzita, 1995. 29 s. ISBN 80-210-1147-5.

39 FALTUS, M., *Obecní policie*. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2006, s. 10.

tohoto okamžiku došlo k prudkému nárůstu vzniku obecních a městských policií, přičemž mezi prvními byly zřízeny v Bratislavě, Brně a Praze.⁴⁰

Vznik obecních či městských policií úzce souvisí s třemi právními dokumenty. Prvním z nich je ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, která v článku 100, odstavci 1, uděluje samosprávným celkům, v tomto případě obcím, právo na samosprávu. Dále je to zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který v paragrafu 35a, odstavci 2, stanoví, že obce mohou zřizovat obecní policii. A konečně již zmíněný zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, kde v paragrafu 1, odstavci 1, stanovuje, že *"Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo v rámci samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou"*.⁴¹

K provedení zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, bylo také vydáno nařízení vlády České republiky ze dne 10. června 1992, a to č. 397/1992 Sb., kterým se podrobně upravují vztahy Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii. Tento podzákoný právní předpis, který pouze formálně, rámcově deklaroval možné formy spolupráce obce a policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, byl zrušen novým zákonem o Policii ČR č. 273/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Kvalitativně novým nástrojem spolupráce organizačních článků policie určených policejním prezidentem a obcí, potažmo jejich orgánů (tedy i obecní policie), je institut písemné koordinační dohody. Tato dohoda má umožnit zmíněným subjektům stanovit podíl na zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku na území obce, spolu s potřebnými nástroji a prostředky, včetně možnosti jejich společného sdílení. Tyto koordinační dohody mají být uzavírány bez ohledu na to, zda obec má či nemá zřízenou obecní policii.⁴²

Jak již bylo dříve uvedeno, strážníci obecních policií jsou zaměstnanci obcí, a proto se na ně vztahuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Jsou v pracovním poměru s obcí, nikoli ve služebním poměru jako příslušníci Policie České republiky. Tato právní kvalifikace ovlivňuje jejich práva a povinnosti v rámci pracovního prostředí a vztahů s obcí jako zaměstnavatelem.

40 TECL. J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 13.

41 § 1, odst. 1, zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

42 TECL. J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 14.

3.3.2 Působnost a činnost obecní policie

V případě obecní policie se jedná o místní působnost, neboť strážník může vykonávat oprávnění a povinnosti vyplývající z jeho zaměstnání pouze na území obce, která obecní policii zřídila a ke které je strážník v pracovním poměru.

Tuto jedinou možnost změnila až novela zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů a to v § 3a, odst. 1, který říká že: *„Obec, nebo obce, které nezřídily obecní policii, mohou uzavřít s jinou obcí v témže vyšším územním samosprávném celku (kraji), která obecní policii zřídila, veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě bude obecní policie této obce vykonávat úkoly stanovené tímto nebo zvláštním zákonem na území obce nebo obcí, které obecní policii nezřídily a jsou smluvními stranami této smlouvy“*,⁴³ a v § 3b, odst. 1, který říká že: *„K plnění úkolů podle § 2 na území obce, kde je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, nebo ohrožení státu (dále jen krizový stav), je starosta obce, na jejímž území je vyhlášen krizový stav, oprávněn uzavřít veřejnoprávní smlouvu se starostou jiné obce o poskytnutí strážníků.“*⁴⁴

Činnost obecní policie je zaměřena na zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti dané obce a plnění dalších úkolů, pokud tak stanoví zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, nebo zvláštní zákon. Je také možné, že obecní policie plní svěřené úkoly na území jiné obce, pokud to stanoví zákon o obecní policii nebo zvláštní zákon. Tím se jí umožňuje poskytovat potřebnou pomoc a zajišťovat bezpečnost i mimo své vlastní obecní území v souladu se zákonem.

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů obecní policie v současnosti zejména:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- podílí se v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,

43 § 3a, odst. 1, zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

44 § 3b, odst. 1, zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

- podílí se na prevenci kriminality v obci,
- provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii.⁴⁵

3.3.3 Řízení a organizace obecní policie

V současné právní úpravě zákona o obecní policii je zakotveno, že ve většině případů obecní policie řídí starosta obce, případně jiný člen zastupitelstva obce, který byl k této funkci pověřen. Je důležité si uvědomit, že i když starosta obce nebo jiný pověřený člen zastupitelstva řídí činnost obecní policie, sami nejsou považováni za obecní strážníky a nemají žádná zvláštní oprávnění ani povinnosti, které obecní strážníci mají podle zákona o obecní policii. Jejich role spočívá spíše v administrativním a organizačním řízení práce obecní policie a zajištění provádění jejich úkolů v rámci obce.⁴⁶

Rada obce má pravomoc pověřit určeného strážníka plněním některých úkolů souvisejících s řízením obecní policie. Tato pověření nemusí být omezena pouze na řízení samotné obecní policie podle zákona o obecní policii. Pověřený strážník může zastupovat obec i v pracovněprávních vztazích s čekateli, strážníky a dalšími zaměstnanci obce zařazenými do obecní policie.

Je důležité zdůraznit, že zákon o obecní policii stanoví pro určeného strážníka jednu významnou podmínku, a to předložení negativního lustračního osvědčení. To slouží k ověření, že daná osoba nemá problematickou minulost, která by bránila výkonu jejích povinností v rámci obecní policie.

Organizace a řízení obecní policie jsou obecně jednodušší než u Policie ČR, protože obecní policie je specializována na místní záležitosti veřejného pořádku a zajišťuje ochranu bezpečnosti a potřeb občanů v daném územním obvodu, kde působí. Její působnost je omezena na konkrétní území obce, což usnadňuje organizaci a řízení jejích činností.⁴⁷

45 TECL. J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 15.

46 TECL. J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 15.

47 TECL. J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 16.

3.3.4 Postavení, povinnosti a oprávnění strážníků

Strážník obecní policie je úřední osoba, která má specifické postavení v pracovněprávním vztahu k obci. Jelikož má pravomoc zasahovat do práv a svobod jiných osob, musí splňovat specifická kritéria a mít určité vlastnosti.

Strážník obecní policie by měl mít dobrou pověst a vystupovat tak, aby přispíval k řádné reprezentaci obce, zejména ve veřejném prostoru. Jeho chování, jak v pracovním, tak i mimopracovním prostředí, by mělo být v souladu s etickými a profesními standardy. Je očekáváno, že bude jednat v souladu s právními předpisy a respektovat lidská práva a svobody občanů. Takové chování pomáhá udržovat důvěru veřejnosti v obecní policisty a ve správu obce jako celku.⁴⁸

Strážníkem může být pouze občan České republiky, který je:

- bezúhonný
- spolehlivý
- starší 21 let
- zdravotně způsobilý
- dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou
- má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů

Platné osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů je klíčové pro to, aby zaměstnanec obce mohl vykonávat práci strážníka obecní policie. Pokud zaměstnanec splňuje všechny ostatní zákonné podmínky, ale nemá platné osvědčení o splnění odborných předpokladů, je zařazen jako čekatel.

Novela zákona o obecní policii z roku 2009 rozšířila zákonné předpoklady pro strážníky, zejména co se týče bezúhonnosti a spolehlivosti. Bezúhonnost uchazeče o zaměstnání jako strážníka se prokazuje výpisem z Rejstříku trestů, který nesmí být starší než tři měsíce, a čestným prohlášením, které rovněž nesmí být starší než tři měsíce. Uchazeč o povolání strážníka, čekatel a strážník mají také povinnost informovat o okolnostech, které by mohly vylučovat bezúhonnost, aby se minimalizovalo riziko prodloužení souvisejícího se zahájením trestního stíhání těchto osob.⁴⁹

48 TECL. J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 16.

49 SKARKA, O., *Zákon o obecní policii: s podrobným komentářem podle stavu k 1. lednu 2009*. 2. vydání. Příbram, 2008, s. 40-41.

Spolehlivost strážníka, čekatele a uchazeče o zaměstnání strážníka je definována negativně a je vázána na recidivu pravomocného uznání vinným z taxativně vymezených přestupků v posledních třech letech. Uchazeč o zaměstnání strážníka prokazuje svou spolehlivost čestným prohlášením, které nesmí být starší než tři měsíce. Čekatel a strážník jsou povinni písemně do 15 dnů oznámit osobě, která jedná v jejich pracovněprávních vztazích, že byli pravomocně uznáni vinnými ze spáchání některého z taxativně vymezených přestupků, jak je specifikuje zákon o obecní policii, a musí přiložit kopii rozhodnutí o přestupku.⁵⁰

Zdravotní způsobilost uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka je posuzována lékařem závodní preventivní péče před vstupem do zaměstnání, v průběhu zaměstnání, při jeho ukončení a v mimořádných případech. Posouzení zdravotní způsobilosti uchazeče je regulováno vyhláškou MV ČR č. 444/2008 Sb., která obsahuje kompletní seznam tělesných a duševních vad, nemocí a stavů, které mohou vyloučit zdravotní způsobilost pro výkon povolání strážníka obecní policie.

Odborná způsobilost čekatele a strážníka je klíčovým prvkem, který je obsažen ve třetí kapitole zákona o obecní policii, která se týká vzdělávání strážníků obecní policie. Tato kapitola detailně popisuje požadavky na odbornou přípravu, školení a další vzdělávací aktivity, které musí čekatelé a strážníci absolvovat pro plnění svých pracovních povinností.⁵¹

Jednou z nejdůležitějších povinností strážníka obecní policie je jednat s cílem zachovat cti, vážnosti a důstojnosti všech osob, včetně sebe sama. Jejich úkolem je zajistit veřejný pořádek a ochranu bezpečnosti občanů, ale přitom dbát na to, aby jejich zásahy byly proporcionální a nezpůsobovaly zbytečné újmy nebo neoprávněné zásahy do práv a svobod jednotlivců. Tato zásada je klíčová pro udržení důvěry občanů v práci a legitimaci obecní policie.⁵²

Strážník je oprávněn a povinen provést zákrok nebo úkon, zejména pokud dochází k páčání trestného činu, přestupku nebo jiného správního deliktu, nebo pokud existuje důvodné podezření z jejich páčání. Jejich povinnost provést zákrok nebo úkon platí i mimo pracovní dobu, zejména v případech, kdy je ohrožen život, zdraví nebo majetek.

50 SKARKA, O., *Zákon o obecní policii: s podrobným komentářem podle stavu k 1. lednu 2009*. 2. vydání. Příbram, 2008, s. 45-46.

51 TECL, J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 17.

52 SKARKA, O., *Zákon o obecní policii: s podrobným komentářem podle stavu k 1. lednu 2009*. 2. vydání. Příbram, 2008, s. 61.

Důležité je také, že strážníci jsou povinni respektovat práva občanů a poskytovat jim informace o jejich právech před zákrokem nebo úkonem. Pokud je to možné, musí je informovat předem, v opačném případě by to mělo být provedeno co nejdříve, jakmile to situace dovolí.

Jejich činnost je tedy kombinací preventivních opatření a reakce na probíhající události, přičemž dodržování zákonných předpisů a respektování práv občanů je klíčové pro správné vykonávání jejich povinností.⁵³

Oprávnění strážníků obecní policie jsou specifická práva, která jsou jim svěřena zákonem o obecní policii s cílem plnit úkoly, jež jsou jim zákonem svěřeny, zejména zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v dané obci. Tato oprávnění jsou vymezena v zákoně č. 553/1991 Sb., o obecní policii, a to v § 11 až § 20. Oprávnění strážníků obecní policie mají obvykle podobu práv, která jsou jim přidělena k provedení určitých činností, jako je například kontrola dodržování veřejného pořádku, provádění zákroků v případě porušení právních předpisů nebo zajišťování bezpečnosti v dané lokalitě. Tyto práva jsou obdobná právům příslušníků policie České republiky, s nimiž sdílí mnoho povinností a činností spojených s udržováním veřejného pořádku a bezpečnosti.

Jedná se o tato oprávnění:

- Oprávnění požadovat vysvětlení /§ 11/
- Oprávnění vyžadovat poskytnutí údajů z informačních systémů /§11a/
- Oprávnění požadovat prokázání totožnosti /§ 12/
- Oprávnění předvést osobu /§ 13/
- Oprávnění odebrat zbraň /§ 14/
- Oprávnění zakázat vstup na určená místa /§ 15/
- Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor /§ 16/
- Oprávnění odejmout věc /§ 17/
- Oprávnění použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla/§ 17a/
- Oprávnění zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do záchytné stanice podle zvláštního právního předpisu i mimo území obce, která zřídila obecní policii, nebo která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy. /§ 17b/

53 SKARKA, O., *Zákon o obecní policii: s podrobným komentářem podle stavu k 1. lednu 2009*. 2. vydání. Příbram, 2008, s. 64-73.

- Oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven /§ 17c/
- Oprávnění k použití donucovacích prostředků /§ 18/
- Oprávnění k použití psa /§ 19/
- Oprávnění k použití služební zbraně /§ 20/

Oprávnění strážníků obecní policie jsou pečlivě definována v zákoně o obecní policii a poskytují jim potřebnou právní oporu k plnění úkolů spojených s udržováním veřejného pořádku a bezpečnosti v dané obci. Tato oprávnění jsou navržena tak, aby byla dostačující pro výkon jejich povinností a aby bylo jasné, jaká práva mají a jak je mohou uplatnit ve své činnosti.

Tato specifická oprávnění jsou důležitá z hlediska zajištění právní jistoty a ochrany práv občanů, ale zároveň umožňují strážníkům provádět svou práci efektivně a odpovídajícím způsobem. Je tedy důležité, že tyto pravomoci jsou pevně zakotveny v právních předpisech a že strážníci obecní policie mají jasné hranice toho, co je jim dovoleno a co není, při výkonu svých povinností.⁵⁴

MORÁLNÍ KODEX STRÁŽNÍKA OBECNÍ POLICIE

Strážník obecní policie jedná za všech okolností nestranně, přičemž prioritně hájí zájem toho subjektu, na jehož straně stojí psané i nepsané právo.

Spory mezi občany řeší strážník tak, aby maximálně snížil riziko, že se spor vyhrotí z projevu verbálního, ve fyzické napadání a dojde tak ke škodám na majetku, zdraví a životě osob, žádný z účastníků sporu nesmí nabýt oprávněného dojmu, že strážník jedná ve prospěch neoprávněného subjektu a při svém úkonu nebo zákroku nepostupuje nestranně.

Strážník neposkytuje, mimo v zákonem stanovených případech, osobám informace a údaje, které získal nebo se dozvěděl při výkonu pravomoci strážníka.

Strážník omezí na zdvořilostní míru vztahy a kontakty s osobami, které nežijí v souladu se zákonem, zejm. jedná-li se o osoby s kriminální minulostí, recidivisty a osoby narušující mezilidské vztahy.

⁵⁴ TECL. J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012, s. 19.

Strážník na své rodinné příslušníky, osoby blízké a přátele působí tak, aby v rozporu se zásadami nestrannosti a rovného přístupu, nemusel vystupovat v jejich prospěch a nikdy se takového jednání v jejich prospěch nedopustil.

Strážník obecní policie vystupuje při výkonu své pravomoci i v osobním životě tak, aby neporušoval právní předpisy a jeho jednání nebylo v rozporu s dobrými mravy, strážník tak jedná z osobního přesvědčení.

Strážník se v zájmu kvality své práce vzdělává i nad rámec zákonem stanovené povinnosti.⁵⁵

3.3.5 Donucovací prostředky strážníků

Ve správním právu lze použití donucovacích prostředků obecní policií zařadit mezi tzv. bezprostřední zásahy. „*Bezprostřední zásah je správní činnost k odvrácení nebezpečí, které bezprostředně ohrožuje právem chráněné zájmy.*“⁵⁶

V zákoně o obecní policii jsou taxativně vyjmenovány druhy donucovacích prostředků, které může strážník obecní policie použít. Konkrétně se jedná o:

- „a) hmaty, chvaty, údery a kopy,*
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,*
- c) obušek a jiný úderný prostředek,*
- d) pouta,*
- e) úder služební zbraní,*
- f) hrozba namířenou služební zbraní,*
- g) varovný výstřel ze služební zbraně,*
- h) technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla.“⁵⁷*

Vedle nebo místo uvedených donucovacích prostředků může strážník užít též psa. Ačkoliv zákon o obecní policii na rozdíl od zákona o Policii ČR neřadí psa mezi donucující prostředky, z povahy tohoto oprávnění (efektivní donucování), jej tam však zařadit lze.⁵⁸

⁵⁵ *Městská policie.* [online] [Cit. 2024-02-11]. <https://www.mesto-uh.cz/mestska-police>.

⁵⁶ HENDRYCH, D., *Správní právo: obecná část*. 8. vydání. Praha: C.H. Beck, 2012, s. 792.

⁵⁷ §18 zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁸ MATES, P. a kol., *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2009*. Praha: Linde, 2009. 338 s. ISBN 978-80-7201-743-0, s. 338.

V souladu se zákonem o obecní policii má strážník oprávnění použít donucovací prostředky v určitých situacích, zejména k ochraně sebe, jiných osob nebo majetku, nebo k zabránění jednání, které narušuje veřejný pořádek. Před použitím těchto prostředků je však povinen vyzvat dotčenou osobu, aby upustila od protiprávního jednání, a to slovy "jménem zákona". Bez této výzvy může strážník použít donucovací prostředky pouze v případě neodkladné situace, kdy je ohrožen život nebo zdraví, a musí zajistit, aby jejich použití bylo účelné, nezbytně nutné k překonání odporu, a nesmělo by přivodit nepřiměřenou újmu. Tato opatření jsou tedy závislá na okolnostech konkrétní situace a musí být v souladu se zákonem.⁵⁹

Podmínky pro použití donucovacích prostředků musí být splněny kumulativně, což znamená, že všechny požadavky musí být splněny současně. Strážník má oprávnění rozhodnout, který konkrétní prostředek použije v závislosti na situaci. Použití donucovacích prostředků může omezit zaručená lidská práva, zejména právo na nedotknutelnost osobního života a soukromí, a proto musí být omezení těchto práv stanoveno zákonem.

Je důležité, že počet a druh donucovacích prostředků stanovených zákonem o obecní policii je považován za adekvátní vzhledem k rozsahu úkolů, které jsou obecní policii pověřeny. To znamená, že zákon o obecní policii poskytuje strážníkům odpovídající nástroje pro zvládnutí situací, které vyžadují použití donucovacích prostředků. Je-li jejich použití řádně regulováno a v souladu se zákonem, může to přispět k ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti občanů.⁶⁰

3.4 Společná ustanovení

Obecní policie má oprávnění zpracovávat osobní údaje, které jsou nezbytné k plnění svých úkolů. Tato oprávnění zahrnují sběr, uchovávání a poskytování osobních údajů policii, orgánům obce a dalším orgánům veřejné moci, pokud je to nezbytné k plnění jejich povinností a úkolů.

Dále je obecní policie oprávněna pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z veřejně přístupných prostor, stejně jako záznamy o průběhu zákroků nebo úkonů, pokud je to nezbytné pro plnění jejích úkolů. Tyto záznamy mohou být využity jako důkazy při vyšetřování přestupků, trestných činů nebo jiných incidentů, které spadají do působnosti obecní policie. Je však důležité, aby sběr a zpracování osobních údajů a záznamů byly

59 FOLTYNOVÁ, S. *Obecní policie, její charakteristika a místo v systému veřejné správy v ČR*. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2013, s. 36-37.

v souladu se zákony o ochraně osobních údajů a respektovaly práva jednotlivců na ochranu soukromí a osobních údajů.⁶⁰

Podle zákona o obecní policii je obec povinna zajistit školení a výcvik strážníků, aby byli připraveni vykonávat svá oprávnění a používat služební zbraně a donucovací prostředky v souladu se zákonnými předpisy a stanovenými postupy. Pokud obec požádá, policie je povinna zajistit školení strážníků.

Důležitou povinností strážníka je zachovávat mlčenlivost ohledně skutečností, se kterými se seznámil při plnění úkolů obecní policie nebo v souvislosti s nimi. Tato povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení pracovního poměru strážníka. Pouze starosta nebo jiná pověřená osoba mohou strážníka zprostit této povinnosti mlčenlivosti. Toto opatření je důležité pro ochranu důvěrných informací a citlivých údajů, které strážník získává při výkonu svých povinností.⁶¹

3.5 Jiné právní předpisy upravující činnost a práci obecní policie

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, je klíčovým právním předpisem pro existenci a činnost obecních a městských policíí. Tento zákon stanovuje podmínky pro fungování obecní policie a je rozhodujícím právním dokumentem, který definuje charakteristiku institutu obecní policie.

Činnost strážníků obecní policie je často spojena s odhalováním a řešením přestupků, které jsou stanoveny v zákoně o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (č. 250/2016 Sb.). Zároveň se mohou vyskytovat i jiné skutkové podstaty přestupků nebo správních deliktů v zvláštních právních předpisech. Pokud je přestupek vyjmenován jako takovýto v zákoně a obec je uvedena jako orgán, který tyto přestupky projednává, mohou strážníci řešit tyto přestupky také v blokovém řízení.

Vedle zákona o obecní policii využívají obecní a městské policie oprávnění vyplývající z dalších zákonů, jako je například:

- Zákon o provozu na pozemních komunikacích (č. 361/2000 Sb.),
- Zákon o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami (č. 379/2005 Sb.),

⁶⁰ §24b zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ FALTUS, M. *Obecní policie*. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2006, s. 20.

- Správní řád (č. 500/2004 Sb.).

Tato oprávnění rozšiřují pravomoci strážníků, aby mohli zasahovat i v jiných specifických oblastech, které regulují chování určitých subjektů nebo podmínky činností, například pravidla silničního provozu či pravidla uplatňování práva při správním řízení.⁶²

3.6 Vztah obecní a městské policie k voleným orgánům obce

Obecní a městská policie je zcela v podřízenosti obce nebo města, které jsou jejími zřizovateli. Z hlediska řízení a pracovního práva je odpovědnou osobou starosta nebo jiný člen obecního zastupitelstva, který byl pověřen touto funkcí. Obecní rada může svěřit některé úkoly v řízení obecní policie konkrétnímu strážníkovi.⁶³ Konstrukce této právní normy nicméně nebere v úvahu základní principy vedení. Existuje zásadní rozdíl v řízení mezi hlavním městem Prahou a malými obcemi. I když oba vedoucí strážníci jsou označováni jako pověření, rozsah jejich pravomocí je zcela odlišný. Nabízela by se varianta, že řízení obecní policie by bylo plně v kompetenci ředitele obecní policie (nebo jiného odpovídajícího názvu funkce) a starosta by byl oprávněn svěřit řediteli obecní policie úkoly obecního charakteru. Ředitel by neměl být členem politických stran ani vykonávat politické funkce. Neslučitelnost politického působení s funkcí ředitele a současné absolvování speciální odborné přípravy by zajistila apolitickou povahu obecní policie a její nezávislost na politických rozhodnutích zastupitelstva nebo obecní rady.⁶⁴

3.7 Vztah obecní policie k Ministerstvu vnitra, Policii ČR

Navrhované změny v zákoně o obecní policii vycházejí z principu, že Ministerstvo vnitra bude jedinou institucí oprávněnou vydávat osvědčení, pečovat o jejich přesnou evidenci a sledovat, zda strážníci pravidelně absolvují další školení.

I když činnost obecní policie spadá do samostatné působnosti obce, charakter této činnosti přesahuje rámec samotné obce. Jak již bylo zmíněno, pracovní činnost strážníků má mnoho společného se služebními povinnostmi policistů, kteří vykonávají pořádkovou nebo dopravní službu. Jednoznačně se jedná o veřejnou činnost. Vzhledem k tomu je nezbytné, aby existoval centrální orgán, který by měl kontrolní a metodické pravomoci. Jediným orgánem s takovými pravomocemi je Ministerstvo vnitra. V navrhované úpravě je toto

62 FALTUS, M. *Obecní policie*. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2006, s. 22.

63 §3, odst. 2., zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

64 FALTUS, M. *Obecní policie*. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2006, s. 25.

oprávnění ministerstva jasně definováno, ale podrobnější pravidla by měl stanovit samostatný právní předpis, který by zohlednil všechny souvislosti a reálné možnosti ministerstva.

Kontrolní a metodické řízení ministerstva by mělo platit i pro školící zařízení, která by zajišťovala kompletní vzdělávání strážníků včetně zkoušek. V současné době ministerstvo především organizuje a provádí zkoušky strážníků, a to i pro strážníky v Praze. Novela zákona by tyto úkoly přenesla na školící zařízení, která by vydávala dokumenty nezbytné pro vydání osvědčení. Samotné osvědčení by pak vydávalo a evidovalo pouze ministerstvo, které by rovněž vedlo veškeré základní registry týkající se obecních policií, strážníků a školících zařízení.

Ministerstvo vnitra by mělo sbírat informace o výsledcích práce obecních policií po celé České republice a připravit podklady pro výroční zprávu o bezpečnostní situaci ve státě. Pokud tato zpráva nezahrnuje výsledky činnosti obecní policie, může docházet ke zkreslení statistiky bezpečnostní situace. Úkolem Ministerstva by také bylo vydávat závazná stanoviska a metodické pokyny pro činnost obecní policie.

Vztah mezi obecní policií a Policií ČR by měl být založen na povinnosti sdílet si informace o veškerých událostech ohrožujících veřejný pořádek, trestné činy, přestupky a jiné správní delikty. Oba subjekty by měly spolupracovat při plnění svých úkolů a dohodnout se na postupu při zpracování, dokumentaci a případném předání věci, která nepatří do jejich pravomoci. Platilo by pravidlo, že ten, kdo začal jednat v dané věci jako první, by ji měl dokončit, pokud se oba subjekty nedohodnou jinak.⁶⁵

65 FALTUS, M. *Obecní policie*. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2006, s. 30-32.

3.8 Shrnutí teoretické části

Právní úprava obecní policie v České republice je komplexní a zahrnuje množství právních předpisů, které stanovují práva, povinnosti a pravomoci obecní policie. Základem pro zřízení obecní policie jsou ústavní principy samosprávy obcí a zákony o obcích, které obcím umožňují vytvářet a řídit obecní policie v rámci jejich samostatné působnosti.

Zákon o obecní policii, který upravuje zřízení a činnost obecní policie, byl v průběhu let novelizován s cílem přizpůsobit se aktuálním potřebám a výzvám ve společnosti. Prováděcí právní předpisy, zejména vyhlášky Ministerstva vnitra, doplňují zákon o obecní policii a stanovují konkrétní postupy a pravidla pro činnost obecní policie a práci strážníků.

Právní postavení strážníků obecní policie je pevně stanoveno trestním zákoníkem a zákoníkem práce, což jim poskytuje jasný rámec pro výkon svých povinností a práv v rámci právního systému. Obecní policie se v právním kontextu dotýká mnoha dalších právních předpisů, jako jsou zákony o přestupcích, provozu na pozemních komunikacích, ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky a další.

Právní úprava obecní policie v České republice poskytuje jasný rámec pro činnost obecní policie a zajišťuje ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti občanů v rámci obcí. Je důležité, aby tato právní úprava byla neustále aktualizována a přizpůsobována aktuálním potřebám a výzvám společnosti.

Historický vývoj bezpečnostních složek v českých zemích, zejména ohledně institutu obecní policie a četnictva začíná analýzou historického kontextu vzniku policejních sborů v Evropě a dále popisuje vývoj četnictva od dob Rakouska-Uherska až po první republiku, protektorát a období komunistického režimu. V textu se zdůrazňuje centralizace a profesionalizace bezpečnostních složek, stejně jako politické a národnostní vlivy na jejich vývoj. Závěrečné pasáže se zabývají organizačními změnami v bezpečnostních složkách po skončení druhé světové války a během komunistické éry. Celkově text detailně dokumentuje vývoj a transformaci četnictva a policejních sborů v Československu a později v České republice od antických dob až po současnou éru.

Právní postavení obecní policie v České republice je definováno zákonem č. 553/1991 Sb., který umožňuje obcím zřídit tuto bezpečnostní složku. Obecní policie podléhá právním předpisům s celostátní působností, ale může mít vlastní obecně závazné vyhlášky upravující místní záležitosti veřejného pořádku.

Obecní policie je zaměřena na zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci dané obce a může plnit úkoly i mimo své území. Její činnost zahrnuje ochranu osob

a majetku, dohled nad dodržováním pravidel občanského soužití, kontrolu dodržování obecních vyhlášek, dohled na bezpečnost provozu na silnicích, prevenci kriminality, dohled nad čistotou ve veřejných prostranstvích a vyšetřování přestupků a správních deliktů. Obecní policie je také povinna poskytovat statistické údaje Ministerstvu vnitra na jeho žádost.

Organizace a řízení obecní policie je důležitým prvkem ve správě místního veřejného pořádku a ochrany občanů. Zákon o obecní policii definuje nejen postavení, povinnosti a oprávnění strážníků, ale také klade důraz na jejich morální a profesionální standardy. Strážníci mají za úkol ochranu veřejného pořádku, chránit bezpečnost a práva občanů, a to v souladu s právními předpisy a etickými zásadami. Jejich práce vyžaduje nestrannost, odbornost a respekt k lidským právům. Zároveň je nutné, aby strážníci nejen plnili své povinnosti, ale také aby se stále vzdělávali a zdokonalovali, aby mohli účinněji a efektivněji vykonávat své úkoly.

Morální kodex strážníka obecní policie klade důraz na rovnost, nestrannost a dodržování zákonných předpisů jak v pracovním, tak i v osobním životě. Tímto způsobem se strážníci snaží udržovat důvěru veřejnosti v jejich práci a přispívat k bezpečnosti a pořádku v dané obci.

Úspěšné fungování obecní policie závisí na správném řízení, kvalifikaci a morálním přesvědčení strážníků, kteří představují klíčové spojky mezi obcí a občany, a to jak v pracovních, tak i v osobních vztazích.

Donucovací prostředky obecní policie jsou pečlivě regulovány zákonem o obecní policii. Strážníci mají oprávnění použít tyto prostředky v souladu se zákonnými předpisy a stanovenými postupy, a to pouze v situacích, kdy je to nezbytně nutné k ochraně sebe, jiných osob nebo majetku, nebo k zabránění narušení veřejného pořádku. Použití donucovacích prostředků musí být účelné, nezbytně nutné k překonání odporu a musí respektovat základní lidská práva a právo na ochranu soukromí.

Důležitý je také vztah obecní policie k Ministerstvu vnitra a Policii ČR, který by měl být založen na spolupráci a sdílení informací o událostech ohrožujících veřejný pořádek, trestných činech, přestupcích a správních deliktech.

Ministerstvo vnitra by mělo mít kontrolní a metodické pravomoci nad činností obecní policie a zajišťovat vydávání osvědčení a sledování školení strážníků.

4 Praktická část práce

Obecní policie je, jak už bylo uvedeno výše, čistým veřejným statkem, který je zajišťován veřejně. Pod veřejným zajišťováním se rozumí způsob rozhodování o produkci či spotřebě statku, tj. veřejnou volbou prostřednictvím hlasování o způsobu financování (zpravidla prostřednictvím rozpočtu) produkce veřejných statků.⁶⁶

Obecní policie je zřizována obcí a je z rozpočtu obce i financována. Obec, jako správný hospodář, by měla s rozdělováním veřejných financí nakládat uváženě a také by měl fungovat systém zpětné kontroly, jak bylo s veřejnými penězi nakládáno. Totéž platí i pro peníze, kterými obec financuje obecní policii. Rozpočet obecní policie je schvalován obecním zastupitelstvem a je ovlivňován mnoha faktory. Jedná se zejména o investiční náklady, náklady na platy, náklady spojené s charakterem plněných úkolů, náklady na výstroj a výzbroj, fixní náklady spojené s provozem budov a vozidel a podobně. Co se týká rozpočtu ve veřejné správě všeobecně, tak je snahou úředníků maximalizovat objem svých rozpočtů na maximum, a to i za cenu neefektivního vynaložení těchto prostředků.⁶⁷

Městská policie Hradec Králové je výkonným orgánem města. Zřizuje a ruší ji zastupitelstvo města Hradce Králové obecně závaznou vyhláškou a je přímo podřízena primátorovi města. Městská policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti města. Na základě veřejnoprávní smlouvy může MP vykonávat svou činnost i mimo území města, v případě MP Hradec Králové se jedná o obce Předměřice nad Labem, Černilov, Běleč nad Orlicí a Stěžery.

MP Hradec Králové má následující úlohy:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- podílí se v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,

66 PROVAZNÍKOVÁ, R., SEDLÁČKOVÁ, O., *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Finance (Grada). Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 9788024727899., s. 17.

67 HEHL, L. *Zhodnocení kvality činnosti obecní policie*. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta ekonomicko-správní. 2021. s. 12.

- podílí se na prevenci kriminality v obci,
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití (odhazování odpadků, ničení veřejné zeleně, poškozování motorových vozidel, neoprávněné zábory veřejného prostranství, apod.)
- odhalují přestupky a trestné činy, za přestupky ukládají v blokovém řízení pokuty nebo věc postupují ke správnímu řízení, pachatele trestných činů po jejich zadržení předává Policii České republiky, činí oznámení o podezření spáchání trestného činu
- upozorňují fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a podle konkrétní situace činí opatření směřující k nápravě
- zajišťuje pořádek a bezpečnost při mimořádných akcích
- provádí odchyt zatoulaných psů a nelze-li zjistit majitele, předává je do útulku pro opuštěné psy.⁶⁸

Zřizovatelem Městské policie Hradec Králové je Statutární město Hradec Králové. Městskou policii zřizuje a ruší v souladu se zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“), Zastupitelstvo města Hradec Králové obecně závaznou vyhláškou. Městská policie Hradec Králové byla zřízena obecně závaznou vyhláškou č.1/1992, o zřízení Městské policie Hradec Králové ze dne 24.02.1992 v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení) a v souladu s ustanovením § 1 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii (dále jen „zákon o obecní policii“). Vyhláška č. 1/1992 byla nahrazena dosud platnou vyhláškou č. 2/1998, o zřízení Městské policie Hradec Králové, která byla doplněna vyhláškou města Hradce Králové č. 1/2001. Městská policie Hradec Králové je v souladu s ust. § 1 odst. 1 zákona o obecní policii zřízena jako orgán obce, tzn. orgán Statutárního města Hradec Králové.

Činnost městské policie spočívá především v zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti města a plní další úkoly, pokud tak stanoví zákon o obecní policii nebo zvláštní zákon. Městská policie spolupracuje v rozsahu stanoveném

⁶⁸ Povinně zveřejňované informace - Městská policie. (n.d.). Hradec Králové: Titulní stránka. [online] [Cit. 2024-02-11]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/povinne-zverejnovane-informace-mestska-policie/d-53092>.

zákonem o obecní policii nebo jiným právním předpisem s Policií České republiky, státním orgány a orgány územních samosprávných celků.⁶⁹

4.1 Městská policie Hradec Králové

4.1.1 Charakteristika města

Krajské metropole Hradec Králové leží přibližně sto kilometrů východně od Prahy. Toto zhruba statisícové město obklopené zelení se nachází na soutoku řek Labe a Orlice a má bohatou historii sahající hluboko do minulosti. První zmínka o Hradci (hrad Hradec) pochází z falzu zakládací listiny opatovického kláštera, která údajně vznikla v roce 1073, avšak skutečně byla sepsána až téměř o sto let později. Město se stalo věnným městem českých královen ve středověku, s Eliškou Rejčkou a Eliškou Pomořanskou jako jeho známými obyvatelkami. Od 14. století se Hradec Králové stal kompaktním renesančním centrem s vysokou úrovní vzdělání a kultury, vojensky a politicky vlivným regionálním centrem.

Dnes je Hradec Králové důležitým dopravním uzlem, sídlem mnoha úřadů, státních institucí, bank a významných průmyslových podniků. Město hostí tři vysoké školy, které každoročně přilákají tisíce studentů do širokého spektra oborů. Studenti přispívají k životu města prostřednictvím různých kulturních projektů a aktivit.⁷⁰

4.1.2 Základní informace o městské policii

Městská policie Hradec Králové, známá také jako MpHK, představuje výkonný orgán města, který byl ustaven od 1. ledna 1993. Sídlí v ulici Dlouhá, nacházející se na Velkém náměstí. Kromě toho působí ve třech dalších městských obvodech a má na starosti péči o pět okrsků. První okrsek zahrnuje Březhrad, Plačice a Kukleny, druhý okrsek Svobodné dvory, Chaloupky, Plotiště a Plácky, třetí okrsek Věkoše – Pouchov, Rusek, Piletice a Slatina, čtvrtý okrsek Malšova Lhota, Svinary a Novohradské lesy po Hradečnici a pátý okrsek, který zahrnuje Roudničku a Novohradské lesy po Hradečnici. Kromě toho plní své povinnosti i mimo město na základě veřejnoprávní smlouvy. Tuto smlouvu uzavřela s městem

69 Povinně zveřejňované informace - Městská policie. (n.d.). Hradec Králové: Titulní stránka. [online] [Cit. 2024-02-11]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/povinne-zverejnovane-informace-mestska-policie/d-53092>.

70 Základní informace o městě [online]. [Cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/zakladni-informace-o-meste/ms-1150>.

Třebechovice pod Orebem a také s obcemi Předměřice nad Labem a Černilov. Ve Třebechovicích pod Orebem a Předměřicích nad Labem vykonává svou činnost v plném rozsahu, zatímco v Černilově se specializuje na odchyt zvířat.⁷¹

4.2 Hospodaření městské policie

V následujících podkapitolách je rozebrán rozpočet MpHK rozdělený na tři části: běžné výdaje, kapitálové výdaje a mzdové prostředky.

71 CHARVÁTOVÁ, P. Porovnání činnosti Městské policie Hradec Králové s Městskou policií Pardubice. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta ekonomicko-správní. 2010., s. 26.

4.2.1 Běžné výdaje

Tabulka 1 Běžné výdaje městské policie v Hradci Králové

údaje v tis. Kč

ZKR / KAP / PAR	KAPITOLA - ODBOR / Skupina výdajů / Akce	Skutečnost 2022	Schválený rozp. 2023	Aktuální rozp. 2023	Návrh rozp. 2024	Index 24/23
	Městská policie	92 273,6	109 304,6	113 812,3	114 304,6	1,05
	Výdaje na platy a ost. osobní nákl. vč. pojistného	82 652,5	98 898,6	99 567,6	100 499,2	1,02
010-010	09 5311 mzdy zaměstnanců v pracovním poměru	61 013,9	73 675,8	73 338,4	74 675,8	1,01
010-020	09 5311 ostatní osobní výdaje	374,2	350,0	687,4	550,0	1,57
010-030	09 5311 povinné pojistné placené zaměstnavatelem	20 293,2	24 872,8	24 872,8	25 273,4	1,02
010-040	09 5311 dotace Úřadu práce	342,2	0,0	0,0	0,0	---
010-070	09 5311 Dotace - asistent prevence kriminality	629,0	0,0	669,0	0,0	---
	Nákup materiálu a DHDM	4 468,5	3 162,5	6 521,5	5 058,3	1,60
020-020	09 5311 ochranné pomůcky	30,9	210,0	450,9	210,0	1,00
020-030	09 5311 prádlo, oděv - obnova	957,6	1 770,0	3 746,6	3 770,0	2,13
020-040	09 5311 odborná literatura, právní předpisy	17,3	20,0	20,0	20,0	1,00
020-070	09 5311 drobný hmotný dlouhodobý majetek	2 724,8	400,0	1 873,5	500,0	1,25
020-080	09 5311 nákup materiálu (tiskopisy pro výkon služby)	0,0	150,0	9,4	55,0	0,37
020-100	09 5311 nákup materiálu (náboje)	189,7	131,5	0,0	51,3	0,39
020-110	09 5311 nákup materiálu (jinde nezařazený)	490,0	400,0	358,5	400,0	1,00
020-120	09 5311 nákup materiálu (tonery)	39,2	52,0	52,0	52,0	1,00
020-170	09 5311 software, nástavba informačního systému	18,9	29,0	10,6	0,0	---
	Služby	4 068,4	5 396,5	5 962,3	6 589,9	1,22
030-010	09 5311 vodné a stočné	157,3	400,0	372,4	400,0	1,00
030-020	09 5311 teplo - topení	252,8	480,0	456,9	460,0	1,00
030-030	09 5311 plyn	142,7	350,0	350,0	350,0	1,00
030-040	09 5311 elektrická energie	773,9	929,8	929,8	929,0	1,00
030-050	09 5311 spotřeba pohonných hmot	1 315,2	1 500,0	1 605,0	1 500,0	1,00
030-080	09 5311 služby pošt	2,5	5,0	5,0	5,0	1,00
030-070	09 5311 služby telekomunikací a radiokomunikací	386,1	450,0	527,2	530,0	1,18
030-080	09 5311 nájemné	65,7	120,0	121,9	120,0	1,00
030-090	09 5311 konzultační a poradenská činnost	6,1	30,0	30,0	10,0	0,33
030-100	09 5311 konz.a por.činnost (revize kamerového systému)	229,9	239,9	239,9	254,4	1,06
030-110	09 5311 školení	147,6	235,0	268,7	335,0	1,43
030-120	09 5311 nákup služeb	522,7	593,8	968,5	1 619,5	2,73
030-140	09 5311 pracovnílékařské služby	65,9	83,0	87,0	77,0	0,93
	Údržba a opravy	910,6	1 580,0	1 393,9	1 580,0	1,00
040-010	09 5311 údržba a opravy (vozidel)	755,7	700,0	715,2	700,0	1,00
040-020	09 5311 údržba a opravy (kamerového systému)	43,8	350,0	250,0	350,0	1,00
040-070	09 5311 opravy jinde nezařazené	111,1	530,0	428,7	530,0	1,00
	Ostatní výdaje	173,7	267,0	367,0	577,2	2,16
050-010	09 5311 cestovné	108,3	200,0	182,6	300,0	1,50
050-020	09 5311 občerstvení a dary	34,7	20,0	32,1	20,0	1,00
050-030	09 5311 ostatní náklady	27,0	27,0	27,0	54,2	2,01
050-050	09 5311 ceniny - kolký	2,2	20,0	17,7	0,0	---
050-060	09 5311 správní poplatky	1,5	0,0	9,5	3,0	---
050-070	09 5311 prevence kriminality	0,0	0,0	98,0	200,0	---

Zdroj: https://www.hradeckralove.org/assets/File.ashx?id_org=4687&id_dokumenty=83284
https://www.hradeckralove.org/assets/File.ashx?id_org=4687&id_dokumenty=83284

Běžné výdaje - souhrn

Schválený rozp. 2023	109 304,6 tis. Kč
Aktuální rozp. 2023	113 812,3 tis. Kč
Návrh rozpočtu 2024	114 304,6 tis. Kč
Index 24/23	1,05

Schválený rozpočet 2023: 109 304,6 tis. Kč - Toto číslo reprezentuje rozpočet, který byl schválen pro městskou policii v roce 2023. Jedná se o plánované výdaje na tento rok.

Aktuální rozpočet 2023: 113 812,3 tis. Kč - Aktuální rozpočet je částka, která byla skutečně alokována na výdaje městské policie v roce 2023. Toto číslo může být vyšší nebo nižší než původně schválený rozpočet.

Návrh rozpočtu 2024: 114 304,6 tis. Kč - Toto číslo představuje navržený rozpočet na rok 2024. Je to plánovaná částka, kterou městská policie žádá na pokrytí svých výdajů v nadcházejícím roce.

Index 24/23: 1,05 - Tento index ukazuje, jak se navrhovaný rozpočet pro rok 2024 liší od aktuálního rozpočtu pro rok 2023. Hodnota 1,05 naznačuje, že navrhovaný rozpočet je o 5 % vyšší než aktuální rozpočet.

Zvýšení navrhovaného rozpočtu o 5 % oproti aktuálnímu rozpočtu naznačuje možný růst výdajů městské policie v nadcházejícím roce. Toto zvýšení může být způsobeno různými faktory, jako jsou zvýšené náklady na vybavení, platy zaměstnanců, rozšíření služeb nebo zvýšené požadavky na bezpečnost a provoz.

Důležité je také porovnat aktuální rozpočet s původně schváleným rozpočtem. Zvýšení aktuálního rozpočtu o přibližně 4 507,7 tis. Kč naznačuje, že městská policie pravděpodobně musela revidovat své výdaje a zvýšit rozpočet kvůli nečekaným nákladům nebo změnám v provozních potřebách.

Celkově lze z těchto údajů vyvodit, že městská policie pravděpodobně čelí rostoucím nárokům a zvýšeným potřebám, což si vyžaduje zvýšení finančních prostředků v nadcházejících letech.

4.2.2 Kapitálové výdaje

Tabulka 2 Kapitálové výdaje městské policie v Hradci Králové

údaje v tis. Kč

ZKR / KAP / PAR	Název akce	Celkové náklady	Rozpočet 2023	Návrh 2024	Pokrač. 2025	Pokrač. 2026
	Městská policie	0,0	23 122,2	3 420,0	1 800,0	1 800,0
	Investiční výdaje odboru	0,0	23 122,2	3 420,0	1 800,0	1 800,0
001-003	09 5311 kamerové body Fortna a Zimní stadion	0,0	0,0	200,0	0,0	0,0
001-010	09 5311 FT Technologies	0,0	52,4	0,0	0,0	0,0
001-015	09 5311 Skladovací SW	0,0	0,0	500,0	0,0	0,0
001-020	09 5311 Analyzátory alkoholu	0,0	0,0	170,0	0,0	0,0
001-021	09 5311 kamerový bod Delen	0,0	68,5	0,0	0,0	0,0
001-028	09 5311 záznamové zařízení	0,0	170,0	0,0	0,0	0,0
001-029	09 5311 Radiosystém	0,0	12 802,3	0,0	0,0	0,0
001-030	09 5311 Dopravní prostředky	0,0	8 391,4	2 050,0	1 800,0	1 800,0
001-039	09 5311 radar	0,0	0,0	500,0	0,0	0,0
001-044	09 5311 Trezorové schránky	0,0	1 280,0	0,0	0,0	0,0
001-045	09 5311 Kamerový bod - Náměstí Svobody	0,0	357,6	0,0	0,0	0,0

Zdroj:https://www.hradeckralove.org/assets/File.ashx?id_org=4687&id_dokumenty=83284https://www.hradeckralove.org/assets/File.ashx?id_org=4687&id_dokumenty=83284

Kapitálové výdaje souhrn

Rozpočet 2023	23 122,2 tis. Kč
Návrh	3 420,0 tis. Kč
Pokrač. 2025	1 800,0 tis. Kč
Pokrač. 2026	1 800,0 tis. Kč

Rozpočet 2023: 23 122,2 tis. Kč - Toto je částka, která byla vyčleněna na kapitálové výdaje městské policie v roce 2023. Kapitálové výdaje obvykle zahrnují investice do dlouhodobých aktiv, jako jsou nové vybavení, vozidla, renovace budov atd.

Návrh: 3 420,0 tis. Kč - Jedná se o navrženou částku na kapitálové výdaje městské policie. Tato částka je pravděpodobně určena na konkrétní investice nebo projekty v nadcházejícím období.

Pokrač. 2025: 1 800,0 tis. Kč - Toto je částka, která je vyčleněna na kapitálové výdaje pro pokračování v roce 2025. Ukazuje se, že i nadále budou potřebné investice do dlouhodobých aktiv.

Pokrač. 2026: 1 800,0 tis. Kč - Stejně jako předchozí číslo, tato částka je vyčleněna na kapitálové výdaje pro pokračování v roce 2026.

Z tabulky lze vidět, že kapitálové výdaje městské policie jsou poměrně nízké v porovnání s běžnými výdaji. Rozpočet pro rok 2023 je značně vyšší než navržené částky pro následující roky. To může naznačovat, že v roce 2023 byly plánovány významné investice do dlouhodobých aktiv, jako je například nákup nového vybavení nebo vozidel.

Návrh kapitálových výdajů je relativně nízký v porovnání s rozpočtem pro rok 2023, což může naznačovat, že v následujících letech nejsou plánovány tak rozsáhlé investice. Nicméně, pokračující alokace finančních prostředků na kapitálové výdaje v letech 2025 a 2026 naznačuje, že městská policie stále považuje za důležité investovat do dlouhodobých aktiv i v budoucnosti.

Celkově lze z těchto údajů vyvodit, že městská policie si uvědomuje důležitost udržování a obnovy své infrastruktury a vybavení, ačkoli rozsah těchto investic se může v průběhu času měnit v závislosti na prioritách a potřebách.

4.2.3 Mzdové prostředky

Tabulka 3 Mzdové prostředky městské policie v Hradci Králové

údaje v tis. Kč

Prostředky na platy - Městská policie

	Skutečnost 2022	Schválený rozp. 2023	Upravený rozp. 2023	Návrh 2024	Index 24/23
Prostředky na platy celkem	62 090,1	74 025,8	74 469,0	75 225,8	1,02
z toho OON	374,2	350,0	635,0	550,0	1,57
Prostředky na platy bez OON	61 715,9	73 675,8	73 834,0	74 675,8	1,01
Průměrný přepočtený evidenční počet pracovníků	117,0	125,0	125,0	125,0	1,00
Průměrný plat (v Kč)	43 953,0	49 118,0	49 223,0	49 784,2	1,01

Zdroj: https://www.hradeckralove.org/assets/File.ashx?id_org=4687&id_dokumenty=83284
https://www.hradeckralove.org/assets/File.ashx?id_org=4687&id_dokumenty=83284

Mzdové prostředky

Schválený rozp. 2023	74 025,8 tis. Kč
Upravený rozp. 2023	74 469,0 tis. Kč
Návrh rozpočtu 2024	75 225,8 tis. Kč
Index 24/23	1,02

Schválený rozpočet 2023: 74 025,8 tis. Kč - Toto je částka, která byla schválena pro mzdové výdaje městské policie v roce 2023. Jedná se o plánované náklady na mzdy a odměny zaměstnanců městské policie.

Upravený rozpočet 2023: 74 469,0 tis. Kč - Toto číslo ukazuje upravený rozpočet na mzdové výdaje pro rok 2023. Může to znamenat, že došlo k drobným úpravám nebo změnám v původním plánu v průběhu roku.

Návrh rozpočtu 2024: 75 225,8 tis. Kč - Toto je navrhovaná částka na mzdové výdaje městské policie pro rok 2024. Jedná se o odhadované náklady na mzdy a odměny pro zaměstnance v následujícím roce.

Index 24/23: 1,02 - Tento index ukazuje, jak se navrhovaný rozpočet pro rok 2024 liší od upraveného rozpočtu pro rok 2023. Hodnota 1,02 značí, že navrhovaný rozpočet na mzdové výdaje je o 2 % vyšší než upravený rozpočet pro předchozí rok.

Z tabulky lze vidět, že mzdové prostředky městské policie zvyšují každý rok. Schválený rozpočet pro rok 2023 byl nízký ve srovnání s navrhovaným rozpočtem pro následující rok, což může naznačovat, že byly provedeny úpravy nebo doplnění k původnímu rozpočtu na mzdy.

Navrhovaný rozpočet na mzdové výdaje pro rok 2024 je o 2 % vyšší než upravený rozpočet pro rok 2023, což může odrážet zvýšení platů zaměstnanců, nárůst počtu zaměstnanců, nebo zahrnutí dalších benefitů a odměn do rozpočtu.

Celkově lze z těchto údajů vyvodit, že městská policie pravděpodobně zvyšuje své mzdové prostředky každý rok, aby zajistila adekvátní odměny pro své zaměstnance a udržela konkurenceschopnost na trhu práce v oblasti bezpečnosti a ochrany.

4.3 Struktura a činnost městské policie

Veškeré údaje a informace v následujících podkapitolách byly získány během setkání s ekonomkou městské policie Hradec Králové, paní Ing. Janou Janebovou, která podala informace o ekonomickém chodu městské policie, a dále s právníkem městské policie, panem Mgr. Martinem Luštíkem.

4.3.1 Finanční náklady na činnost obecní policie za kalendářní rok

Částka 100 689 800 Kč, tedy celková suma nákladů na činnost policie za rok, představuje značné finanční prostředky, které obec alokovala na činnost své policejní složky. To naznačuje, že obec bere bezpečnost a řádný chod města či obce vážně a je ochotna investovat do své policejní infrastruktury. Vysoké náklady na obecní policii naznačují, že

ochrana veřejného pořádku a bezpečnost občanů je pro město či obec klíčovou prioritou. Tento aspekt je nezbytný pro udržení důvěry občanů v místní správu a pro podporu životního prostředí, které je bezpečné a příjemné k životu. Činnost obecní policie může zahrnovat mnoho různých oblastí, včetně dohledu nad veřejným pořádkem, řešení přestupků, prevence kriminality, koordinace dopravního řízení a další. Tyto finanční prostředky jsou využívány na mzdové náklady zaměstnanců, provozní náklady, výcvik, technologie a vybavení.

Vysoké náklady na obecní policii mohou vyvolat požadavky na transparentnost a odpovědnost při správě těchto finančních prostředků. Město by mělo zajistit, aby byly prostředky spravovány efektivně a transparentně a aby bylo dosaženo co nejlepších výsledků ve prospěch občanů.

4.3.2 Věková struktura strážníků a čekatelů

Tabulka 4 Věková struktura strážníků a čekatelů						
Rozmezí věku	18-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61 a více
Počet lidí	1	14	22	37	31	1
Zdroj: Vnitřní informační systém Policie ČR MP Manager						

Tato věková struktura naznačuje, že většina strážníků je ve středním a pozdním věku, což může indikovat určitou míru zkušenosti a stabilizace v profesionální roli. Nižší zastoupení mladších strážníků (18-30 let) může ukazovat na nižší míru náborem nových zaměstnanců do tohoto povolání, nebo též na obtížnosti spojené s náborem a retencí v této věkové skupině. Existence jediného strážníka ve věku 61 a více let může naznačovat vyšší míru odchodu do důchodu v této věkové skupině a potřebu přilákat mladší generaci do profesionálních rolí v rámci strážní služby.

Celkově tyto informace mohou být užitečné pro plánování personálních strategií, včetně náborem, školení a rozvoje zaměstnanců, aby byla zajištěna udržitelnost a efektivnost strážních služeb.

4.3.3 Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků a čekatelů

Tabulka 5 Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků a čekatelů				
Nejvyšší dosažené vzdělání	Bez maturity	Středoškolské s maturitou	Vyšší odborné	VŠ
Počet lidí	0	89	0	17

Zdroj: Vnitřní informační systém Policie ČR MP Manager

Dalším faktorem, kterým jsem se ve své práci zabývala, je struktura dosaženého vzdělání strážníků MphK. Jak z výše uvedené tabulky 5 vyplývá, největší část strážníků a čekatelů má středoškolské vzdělání s maturitou, a to celkem 89 jedinců. Existuje menší skupina strážníků s vysokoškolským vzděláním, která čítá 17 jedinců. Žádný ze strážníků nemá vyšší odborné vzdělání a nejsou zastoupeni jedinci bez maturity.

Skutečnost, že většina strážníků a čekatelů má středoškolské vzdělání s maturitou, může naznačovat standardní požadavek na vzdělání pro tuto profesi v dané lokalitě. Přítomnost strážníků s vysokoškolským vzděláním může být pozitivní z hlediska diverzity dovedností a znalostí v rámci týmu. Absence strážníků bez maturity a s vyšším odborným vzděláním může odrážet specifické požadavky na kvalifikaci a zkušenosti v oblasti služeb městské policie.

Celkově tyto informace mohou být užitečné pro hodnocení a plánování vzdělávacích a rozvojových programů v rámci městské policie, aby byly zajištěny potřebné dovednosti a kvalifikace pro úspěšné plnění úkolů a povinností policie

4.3.4 Počet zaměstnanců obce zařazených do OP/MP

Tabulka 6 Počet zaměstnanců obce zařazených do OP/MP			
Celkem zaměstnanců obce zařazených do OP/MP	z toho strážníků	z toho čekatelů	z toho ostatních zaměstnanců
118	106	0	12

Zdroj: Vnitřní informační systém Policie ČR MP Manager

Tato informace naznačuje, že strážníci tvoří základní pilíř obecní policie a mají většinový podíl na pracovní síle v této oblasti. Absence čekatelů může naznačovat, že

nebyly potřeba pro aktuální pracovní pozice, nebo že obec nevyužívá čekatele jako součást svého personálního plánu. Skupina dalších zaměstnanců může zahrnovat různé profese a role, které nepatří do kategorie strážníků, což může být například administrativní personál, údržbáři, apod.

Celkově tyto informace mohou být užitečné pro plánování personálních potřeb a zajištění efektivity a účinnosti obecní policie. Může to také indikovat obecní prioritu na bezpečnost a kontrolu veřejného prostoru, pokud je většina zaměstnanců orientována na strážníky.

4.3.5 Výše pokut uložených strážníky příkazem na místě

Pokuty, tedy sankce, které byly uděleny za porušení předpisů a pravidel na veřejnosti, ve výši 4 406 350 Kč ukazují na fakt, že porušení předpisů a pravidel veřejného pořádku není zanedbatelné a že městská policie vynakládá úsilí na jejich vymáhání. Tato informace může naznačovat úroveň dodržování pravidel veřejného pořádku v dané lokalitě. Vyšší výše pokut může signalizovat potřebu posílení dohledu a prevence proti porušování zákonů a předpisů. Zároveň může být výše pokut důležitým zdrojem příjmů pro městský rozpočet a může být použita na financování dalších projektů a služeb ve prospěch občanů.

Celkově tato informace poskytuje přehled o finančním dopadu pokut uložených strážníky a může sloužit k vyhodnocení účinnosti a efektivity práce městské policie v oblasti dodržování veřejného pořádku a bezpečnosti veřejnosti.

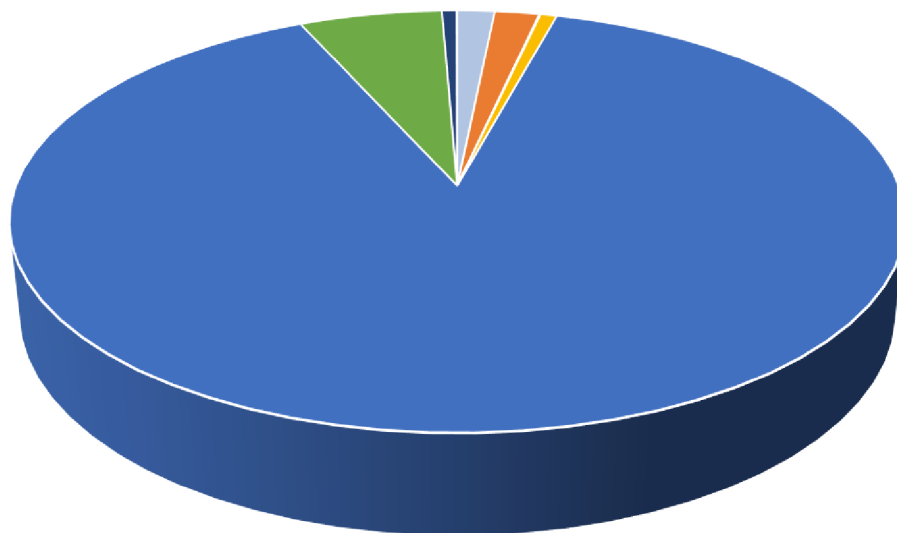
4.3.6 Evidované přestupky

O úspěšnosti dohledu nad dodržováním zákonnosti ze strany MpHK ve svěřených regionech svědčí mimo jiné i počet projednaných přestupků. Celkový počet přestupků projednaných příkazem na místě (pokut) je 11 228. Všechny tyto přestupky jsou spáchané fyzickými osobami, zatímco přestupky právnických osob a fyzických osob podnikajících nejsou zastoupeny.

Nejvíce přestupků se týká porušení zákona o silničním provozu (9998), což je výrazná většina z celkového počtu projednaných přestupků. Další významné kategorie zahrnují přestupky proti veřejnému pořádku (212) a překročení nejvyšší dovolené rychlosti (683). Přestupky proti pořádku v územní samosprávě, proti občanskému soužití, proti majetku a podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek jsou zastoupeny

v menším měřítku. Žádné přestupky nebyly zaznamenány podle zákona o silniční dopravě. Poměrné zastoupení jednotlivých druhů přestupků projednaných příkazem na místě je zpracováno do grafu 1.

Graf 1 Zastoupení jednotlivých druhů přestupků projednaných příkazem na místě

- Přestupky proti pořádku v územní samosprávě
- Přestupky proti veřejnému pořádku
- Přestupky proti občanskému soužití
- Přestupky proti majetku
- Přestupky fyzických osob podle zákona o silničním provozu (vyjma překročení nejvyšší dovolené nebo povolené rychlosti)
- Přestupky spáchané překročením nejvyšší dovolené nebo povolené rychlosti
- Přestupky podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Přestupky podle zákona o silniční dopravě
- Ostatní přestupky

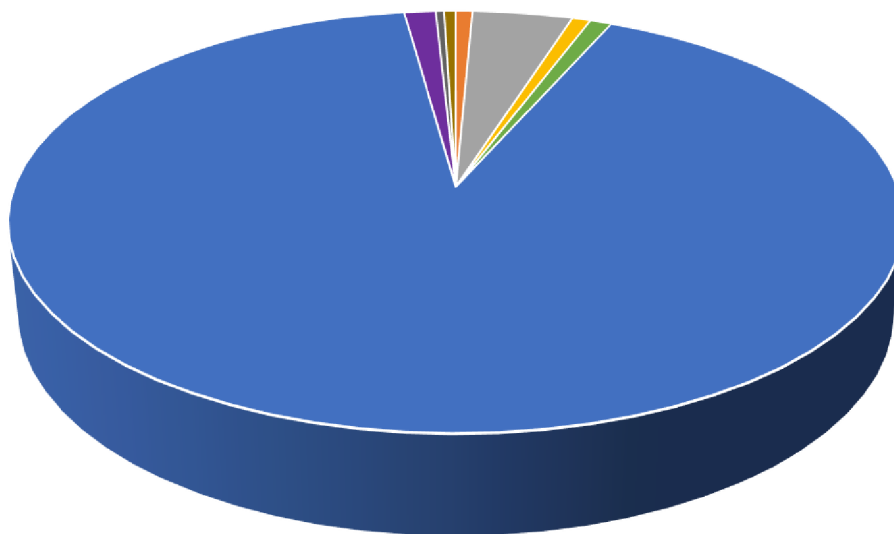
Zdroj: Vnitřní informační systém Policie ČR MP Manager

Vysoký počet přestupků souvisejících se silničním provozem a porušením dopravních pravidel může naznačovat potřebu zvýšeného dohledu a vzdělávání v oblasti bezpečnosti silničního provozu. Přítomnost přestupků proti veřejnému pořádku a překročení nejvyšší

dovolené rychlosti naznačuje možné nedostatky v dodržování zákonů a řádu, což může vyžadovat posílené úsilí v oblasti policejního dohledu a vzdělávání. Věnování pozornosti kategorii přestupků proti zdraví před škodlivými účinky návykových látek je důležité pro zajištění bezpečnosti a zdraví veřejnosti.

V grafu 2 je zpracováno poměrné zastoupení jednotlivých druhů podezření ze spáchání přestupků oznámených podle §10 zákona o obecní policii příslušnému správnímu orgánu.

Graf 2 Zastoupení jednotlivých druhů podezření ze spáchání přestupku

- Podezření z přestupků spáchaných porušením nařízení obce
- Podezření z přestupků proti pořádku v územní samosprávě
- Podezření z přestupků proti veřejnému pořádku
- Podezření z přestupků proti občanskému soužití
- Podezření z přestupků proti majetku
- Podezření z přestupků fyzických osob podle zákona o silničním provozu (vyjma překročení nejvyšší dovolené nebo povolené rychlosti)
- Podezření z přestupků spáchaným překročením nejvyšší dovolené nebo povolené rychlosti
- Podezření z přestupků podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Podezření z přestupků podle zákona o silniční dopravě
- Podezření na ostatní přestupky

Zdroj: Vnitřní informační systém Policie ČR MP Manager

Celkový počet těchto podezření ze spáchání přestupku je 1416. Z toho nejvíce podezření ze spáchání přestupků se týká fyzických osob a to zejména přestupků spáchaných porušením zákona o silničním provozu (1291 přestupků). Mezi další významné kategorie patří přestupky proti veřejnému pořádku (60) a proti občanskému soužití (11). Přestupky proti majetku, přestupky spáchané překročením nejvyšší dovolené nebo povolené rychlosti a přestupky podle zákona o silniční dopravě jsou také zaznamenány, avšak v menším počtu. Nejmenší počet podezření je ve dvou kategoriích: proti pořádku v územní samosprávě a přestupků podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, kde jsou zaznamenány 10 respektive 0 přestupků.

Z těchto informací vyplývá, že hlavní oblastí zájmu je dodržování pravidel silničního provozu, což může vést k potřebě zintenzivnění kontrolních opatření v této oblasti. Je také důležité věnovat pozornost přestupkům proti veřejnému pořádku a občanskému soužití, aby bylo zajištěno bezpečné a klidné prostředí pro občany.

Výkaz zjištěných přestupků Městskou policií Hradec Králové za rok 2023

Kategorie	Počet případů	Celková částka (CZK)
Řešeno domluvou	5 093	-
Bloková pokuta / příkaz na místě / BH	8 493	2 879 150
Bloková pokuta / příkaz na místě / BN	2 735	1 527 200
Bloková pokuta / příkaz na místě / celkem	11 228	4 406 350
Předáno Policii ČR	18	-
Nevyřízeno / v řízení nebo v prekluzi/	100	-
Předáno správnímu orgánu	1 416	-
Odvoz do útulku	340	-
Celkový souhrn zjištěných přestupků	18 195	4 406 350

Tento výkaz poskytuje podrobný přehled o zjištěných přestupcích a jejich následném řešení Městskou policií Hradec Králové v roce 2023.

Z celkového počtu 18 195 zjištěných přestupků bylo 5 093 řešeno domluvou, což naznačuje, že pro tyto přestupky byla nalezena neformální řešení. Blokované pokuty nebo příkazy na místě byly vystaveny v 11 228 případech, přičemž většina z nich byla v Hradci Králové (8 493 případů), ale i v okolních oblastech (2 735 případů).

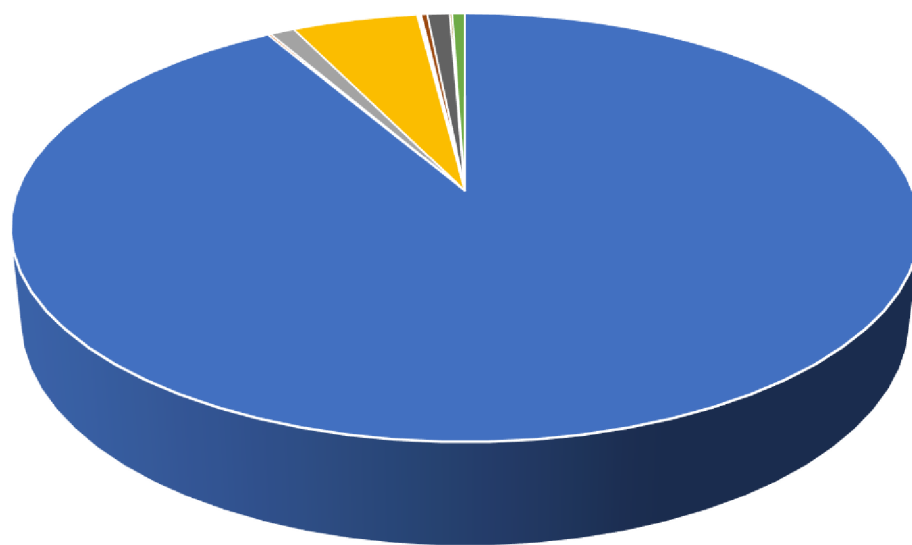
Dále bylo 18 přestupků předáno Policii ČR a 1 416 přestupků bylo předáno správnímu orgánu pro další řešení. Je také pozoruhodné, že 340 přestupků bylo spojeno s odvozem do útulku.

Celková částka blokových pokut a příkazů na místě činila 4 406 350 CZK. Tento výdaj může představovat významný příjem pro město nebo region, ale zároveň může také ukazovat na nutnost přijímat opatření k dodržování veřejného pořádku a řešení menších přestupků v komunitě.

Tento výkaz je důležitým nástrojem pro hodnocení účinnosti práce městské policie a poskytuje základ pro plánování budoucích preventivních opatření a zlepšení služeb pro občany.

Tabulka 7 Rozdělení přestupků dle jejich druhu a způsobu řešení									
Kategorie	Počet přestupků	Řešeno domluvou	Bloková pokuta / příkaz na místě / BH	Bloková pokuta / příkaz na místě / BN	Bloková pokuta / příkaz na místě / celkem	Předáno Policii ČR	Předáno správnímu orgánu	Odvoz do útulku	Nevyřízeno / v řízení nebo v prekluzi/
Proti BESIP	16 660	4 558	8 290	2 391	10 681	12	1 310	-	99
Ostatní nespecifikované přestupky	25	9	0	4	4	-	12	-	-
Přestupky na úseku tabákového zákona	187	118	23	46	69	-	-	-	-
Přestupky vyplývající z porušení vyhlášek a nařízení města	957	343	77	181	258	-	16	340	-
Neuposlechnutí výzvy úřední osoby	14	0	0	4	4	-	10	-	-
Rušení nočního klidu	12	6	0	5	5	-	1	-	-
Vzbuzení veřejného pohoršení	4	3	0	0	0	-	1	-	-
Znečištění veřejného prostranství	47	31	1	13	14	-	2	-	-
Neoprávněný zábor veřejného prostranství	170	20	80	29	109	-	40	-	1
Přestupky proti občanskému soužití	19	2	1	5	6	-	11	-	-
Přestupky proti majetku	100	3	21	57	78	6	13	-	-
Přestupky na úseku ochrany veřejného zdraví - omezující opatření	0	0	0	0	0	-	0	-	-
Zdroj: Vnitřní informační systém Policie ČR MP Manager									

Graf 3 Zastoupení jednotlivých přestupků řešených MpHK v roce 2023

- Proti BESIP
- Ostatní nespecifikované přestupky
- Přestupky na úseku tabákového zákona
- Přestupky vyplývající z porušení vyhlášek a nařízení města
- Neuposlechnutí výzvy úřední osoby
- Rušení nočního klidu
- Vzbuzení veřejného pohoršení
- Znečištění veřejného prostranství
- Neoprávněný zábor veřejného prostranství
- Přestupky proti občanskému soužití
- Přestupky proti majetku
- Přestupky na úseku ochrany veřejného zdraví - omezující opatření

Zdroj: Vnitřní informační systém Policie ČR MP Manager

Tabulka 7 doplněná o graf 3 poskytuje detailní přehled o rozdělení jednotlivých přestupků, které byly zaznamenány a řešeny městskou policií v Hradci Králové během roku 2023. Přestupky jsou kategorizovány podle jejich povahy a způsobu řešení.

Proti BESIP: Tato kategorie obsahuje zdaleka největší počet přestupků, které souvisejí s porušením pravidel bezpečnosti na silnicích. Většina přestupků byla řešena prostřednictvím vystavení blokových pokut na místě. Celková částka pokut dosahuje významné sumy 3 888 600 CZK.

Přestupky vyplývající z porušení vyhlášek a nařízení města: Tato kategorie zahrnuje přestupky související s porušením místních vyhlášek a nařízení. Bylo zaznamenáno výrazné množství přestupků, které byly převážně řešeny blokovými pokutami na místě. V této kategorii je také 340 přestupků spojeno s odvozem do útulku. Celková částka pokut činí 177 500 CZK.

Neoprávněný zábor veřejného prostranství: Tato kategorie ukazuje přestupky spojené s neoprávněným zabíráním veřejného prostoru. Většina těchto přestupků byla řešena prostřednictvím vystavení blokových pokut na místě. Bylo také 40 přestupků předáno správním orgánům pro další řešení.

Ostatní kategorie: Zbylé kategorie obsahují menší počet přestupků, které zahrnují různé oblasti jako porušení nočního klidu, rušení veřejného pohoršení a další. V těchto kategoriích byly přestupky většinou řešeny blokovými pokutami nebo prostřednictvím předání správním orgánům.

Celkově tabulka 9 poskytuje ucelený pohled na rozdělení a řešení různých typů přestupků městskou policií v daném období. Tento přehled může sloužit jako základ pro další plánování a zlepšení strategií v oblasti prevence a řešení přestupků ve městě.

5 Výsledky a diskuse

Jak jsem již uvedla v úvodu této práce, cílem práce bylo na základě rozboru platné právní úpravy vymezit postavení obecní policie se zaměřením na zákonné podmínky jejího vzniku, řízení a financování, to vše na praktickém příkladu Městské policie v Hradci Králové vč. jejího historického vývoje. Jak lze z tématu odvodit, záměrem práce nebylo tvořit nové hypotézy, nebo cíleně potvrzovat či vyvracet staré hypotézy definující oblast působnosti a činnosti obecní policie. Cílem je spíše zamyšlení se nad jednotlivými zjištěnými údaji a snaha o jejich vysvětlení. Ke zkoumaným oblastem, ve kterých jsem získala konkrétní údaje, se snažím uvést vysvětlení, k jakým závěrům lze vyhodnocením jednotlivých údajů dospět.

V kapitole **běžných výdajů** (kap. 4.2.1) jsem z nejvýznamnějších položek uvedla oblasti:

Schválený rozp. 2023	109 304,6 tis. Kč
Aktuální rozp. 2023	113 812,3 tis. Kč
Návrh rozpočtu 2024	114 304,6 tis. Kč
Index 24/23	1,05

Zvýšení navrhovaného rozpočtu o 5 % oproti aktuálnímu rozpočtu naznačuje možný růst výdajů městské policie v nadcházejícím roce. Toto zvýšení může být způsobeno různými faktory, jako jsou zvýšené náklady na vybavení, platy zaměstnanců, rozšíření služeb nebo zvýšené požadavky na bezpečnost a provoz.

Důležité je také porovnat aktuální rozpočet s původně schváleným rozpočtem. Zvýšení aktuálního rozpočtu o přibližně 4 507,7 tis. Kč naznačuje, že městská policie pravděpodobně musela revidovat své výdaje a zvýšit rozpočet kvůli nečekaným nákladům nebo změnám v provozních potřebách.

Celkově lze z těchto údajů vyvodit, že městská policie pravděpodobně čelí rostoucím nárokům a zvýšeným potřebám, což si vyžaduje zvýšení finančních prostředků v nadcházejících letech.

V kapitole **kapitálových výdajů** (kap. 4.2.2) jsem zjistila a uvedla následující položky:

Rozpočet 2023	23 122,2 tis. Kč
Návrh	3 420,0 tis. Kč
Pokrač. 2025	1 800,0 tis. Kč
Pokrač. 2026	1 800,0 tis. Kč

Návrh kapitálových výdajů je relativně nízký v porovnání s rozpočtem pro rok 2023, což může naznačovat, že v následujících letech nejsou plánovány tak rozsáhlé investice. Nicméně, pokračující alokace finančních prostředků na kapitálové výdaje v letech 2025 a 2026 naznačuje, že městská policie stále považuje za důležité investovat do dlouhodobých aktiv i v budoucnosti.

Celkově lze z těchto údajů vyvodit, že městská policie si uvědomuje důležitost udržování a obnovy své infrastruktury a vybavení, ačkoli rozsah těchto investic se může v průběhu času měnit v závislosti na prioritách a potřebách.

V kapitole **mzdových prostředků** (kap. 4.2.3) jsem pracovala s následujícími údaji:

Schválený rozp. 2023	74 025,8 tis. Kč
Upravený rozp. 2023	74 469,0 tis. Kč
Návrh rozpočtu 2024	75 225,8 tis. Kč
Index 24/23	1,02

Navrhovaný rozpočet na mzdové výdaje pro rok 2024 je o 2 % vyšší než upravený rozpočet pro rok 2023, což může odrážet zvýšení platů zaměstnanců, nárůst počtu zaměstnanců, nebo zahrnutí dalších benefitů a odměn do rozpočtu.

Celkově lze z těchto údajů vyvodit, že městská policie pravděpodobně zvyšuje své mzdové prostředky každý rok, aby zajistila adekvátní odměny pro své zaměstnance a udržela konkurenceschopnost na trhu práce v oblasti bezpečnosti a ochrany.

Co se týče **celkových finančních nákladů**, viz kapitola 4.3.1, na činnost obecní policie za kalendářní rok, tak ty činí 100 689 800 Kč. Představují tak značné finanční prostředky, které obec alokovala na činnost své policejní složky. To naznačuje, že obec bere bezpečnost a řádný chod města či obce vážně a je ochotna investovat do své policejní infrastruktury. Vysoké náklady na obecní policii naznačují, že ochrana veřejného pořádku a bezpečnost občanů je pro město či obec klíčovou prioritou. Tento aspekt je nezbytný pro udržení důvěry občanů v místní správu a pro podporu životního prostředí, které je bezpečné a příjemné k životu. Činnost obecní policie může zahrnovat mnoho různých oblastí, včetně dohledu nad veřejným pořádkem, řešení přestupků, prevence kriminality, koordinace dopravního řízení a další. Tyto finanční prostředky jsou využívány na mzdové náklady zaměstnanců, provozní náklady, výcvik, technologie a vybavení.

Vysoké náklady na obecní policii mohou vyvolat požadavky na transparentnost a odpovědnost při správě těchto finančních prostředků. Město by mělo zajistit, aby byly prostředky spravovány efektivně a transparentně a aby bylo dosaženo co nejlepších výsledků ve prospěch občanů.

V oblasti **věkové struktury** MpHK, rozvedené v kapitole 4.3.2, jsem ze získaných materiálů zjistila, že většina strážníků je ve středním a pozdním věku, což může indikovat určitou míru zkušenosti a stabilizace v profesionální roli. Nižší zastoupení mladších strážníků (18-30 let) může ukazovat na nižší míru náborem nových zaměstnanců do tohoto povolání, nebo též na obtížnosti spojené s náborem a retencí v této věkové skupině. Existence jediného strážníka ve věku 61 a více let může naznačovat vyšší míru odchodu do důchodu v této věkové skupině a potřebu přilákat mladší generaci do profesionálních rolí v rámci strážní služby.

Celkově tyto informace mohou být užitečné pro plánování personálních strategií, včetně náborem, školení a rozvoje zaměstnanců, aby byla zajištěna udržitelnost a efektivnost strážních služeb.

V oblasti **dosaženého vzdělání** strážníků MpHK, viz kapitola 4.3.3, z hodnocených podkladů vyplynulo, největší část strážníků a čekatelů má středoškolské vzdělání s maturitou, a to celkem 89 jedinců. Existuje menší skupina strážníků s vysokoškolským vzděláním, která čítá 17 jedinců. Žádný ze strážníků nemá vyšší odborné vzdělání a nejsou zastoupeni jedinci bez maturity.

Skutečnost, že většina strážníků a čekatelů má středoškolské vzdělání s maturitou, může naznačovat standardní požadavek na vzdělání pro tuto profesi v dané lokalitě. Přítomnost strážníků s vysokoškolským vzděláním může být pozitivní z hlediska diverzity dovedností a znalostí v rámci týmu. Absence strážníků bez maturity a s vyšším odborným vzděláním může odrážet specifické požadavky na kvalifikaci a zkušenosti v oblasti služeb městské policie.

Celkově tyto informace mohou být užitečné pro hodnocení a plánování vzdělávacích a rozvojových programů v rámci městské policie, aby byly zajištěny potřebné dovednosti a kvalifikace pro úspěšné plnění úkolů a povinností policie

V kapitolách 4.3.5 a 4.3.6 mapujících činnost MpHK v oblasti **zajišťování veřejného pořádku** předkládám statistiky přestupkových řízení, které MpHK ve sledovaném období provedla. Tabulkově rozvádím počty jednotlivých druhů přestupků a následných pokut, které byly v řízeních ukládány.

Celková výše pokut uložených strážníky příkazem na místě byla ve výši 4 406 350Kč. Tato částka ukazuje na fakt, že porušení předpisů a pravidel veřejného pořádku není zanedbatelné, a že městská policie vynakládá úsilí na jejich vymáhání. Tato informace může naznačovat úroveň dodržování pravidel veřejného pořádku v dané lokalitě. Nárůst výše pokut může signalizovat potřebu posílení dohledu a prevence proti porušování zákonů a předpisů. Zároveň může být výše pokut důležitým zdrojem příjmů pro městský rozpočet a může být použita na financování dalších projektů a služeb ve prospěch občanů.

Celkově tato informace poskytuje přehled o finančním dopadu pokut uložených strážníky a může sloužit k vyhodnocení účinnosti a efektivity práce městské policie v oblasti dodržování veřejného pořádku a bezpečnosti veřejnosti.

Veškeré zpracovávané informace jsem získala během setkání s ekonomkou městské policie Hradec Králové, paní Ing. Janou Janebovou, která mě informovala o ekonomickém chodu městské policie a od právníka městské policie, panu Mgr. Martinu Lušíkovi, od kterého jsem též získala potřebné podklady pro zpracování konkrétních dat.

6 Závěr

Ve své práci jsem v souladu s definovaným cílem rozvedla platnou právní úpravu působnosti a postavení obecní policie s výčtem zákonných podmínek jejího vzniku, řízení a financování. Nejprve obecně, včetně jejího historického vývoje, poté na praktickém příkladu Městské policie v Hradci Králové. Dílčím cílem práce pak bylo doložit konkrétní provozní náklady na činnost městské policie z rozpočtu města, a na druhé straně představit příjmy do rozpočtu města, které činnost městské policie přináší.

Za použití analytické metody jsem nejprve hodnotila zákonný rámec upravující postavení obecní policie v právním systému společnosti. Lze konstatovat, že obecní policie má své pevné postavení ve struktuře státních orgánů, konkrétně v hierarchii státní samosprávy. Zřízení a vlastní řízení obecní policie je plně v souladu se zákonnými i podzákonnými akty. Obecní policie je nedílnou součástí správy konkrétní obce, jejímž úkolem je především ochrana veřejného pořádku. Nabízí se zde otázka, nakolik je současná právní úprava spravedlivá, neboť ze samotné podstaty zřizování a financování obecní policie vyplývá, že si tento bezpečnostní servis mohou dovolit jen velká města a nejbohatší obce. Samozřejmě zde existují dohody mezi městy a obcemi v jejich regionu, které zavazují městskou policii k zajišťování pořádku i v těchto oblastech, nicméně toto nelze považovat za dostatečné pokrytí bezpečnostních potřeb mnoha dalších „nespádových“ obcí.

Z vlastní podstaty zřizování obecní policie se pak jeví vlastní postavení strážníků obecní policie jako poněkud problematické. Zákon o obecní policii jim sice svěřuje pravomoce vymáhat veřejný pořádek i za použití donucovacích prostředků, nicméně sami jsou pouze zaměstnanci v pracovním poměru dle zákoníku práce, nikoliv ve služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Strážník obecní policie tedy nevyužívá speciálního postavení, tudíž jeho konání je posuzováno jinými – v podstatě občanskými parametry, než u jeho kolegů z bezpečnostních sborů.

V oblasti financování chodu MpHK, kterým jsem se v práci dále zabývala, lze konstatovat, že jednotlivé náklady chodu MpHK, ať už provozní, mzdové a další, ale také příjmy, jsou limitovány finančními možnostmi konkrétní obce. I zde budou určitě velké rozdíly mezi městy vzájemně i menšími obcemi, proto údaje získané za MpHK nelze generalizovat. Získané údaje proto slouží víceméně k zmapování konkrétních nákladů a příjmů MpHK za konkrétní období. Ty jsem jednotlivě uvedla jak v tabulkách, tak

popisech. Z hlediska mé práce byl nejzajímavější segment pořádkových pokut, což je v podstatě jediný příjem MpHK, který mohou ovlivnit přímo jednotlivý městští policisté.

I zde platí, co jsem již výše uvedla, že náklady na chod obecní policie významně ovlivňuje výše rozpočtu dané obce resp. města. Validitu předložených údajů garantovali vybraní zaměstnanci MpHK, kteří se mnou v rámci zpracování práce spolupracovali.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

- CHARVÁTOVÁ, P. *Porovnání činnosti Městské policie Hradec Králové s Městskou policií Pardubice*. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta ekonomicko-správní. 2010.
- FALTUS, M. *Obecní policie*. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2006.
- FOLTYNOVÁ, S. *Obecní policie, její charakteristika a místo v systému veřejné správy v ČR*. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. 2013.
- GALAJDOVÁ, J. *Obecní policie jako orgán obce, její působnost, postavení a úloha*. Bakalářská práce. Vysoká škola CEVRO. 2012.
- HEHL, L. *Zhodnocení kvality činnosti obecní policie*. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta ekonomicko-správní. 2021.
- HENDRYCH, D., *Správní právo: obecná část*. 8. vydání. Praha: C.H. Beck, 2012.
- KLÍMA, K. a kol., *Státověda*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2006.
- MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*. Vydání 1. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003.
- MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny obecních policií I.*, Praha: Police History, 2004.
- MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva I.*, Praha: Themis 1997.
- MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva II.*, Praha: Police History 1999.
- MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva III.*, Praha: Police History 2001.
- MATES, P. a kol., *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2009*. Praha: Linde, 2009. 338 s. ISBN 978-80-7201-743-0.
- NEDOROST, L., *Obecní policie*. Brno: Masarykova univerzita, 1995. 29 s. ISBN 80-210-1147-5.

PROVAZNÍKOVÁ, R., SEDLÁČKOVÁ, O., *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 9788024727899.

PRŮCHA, P., *Správní právo: obecná část*. 8., dopl. a aktualiz. vydání. Brno: Doplněk, 3. v nakl., 2007. 428 s. ISBN 978-80-7239-281-0.

SKARKA, O., *Zákon o obecní policii: s podrobným komentářem podle stavu k 1. lednu 2009*. 2. vydání. Příbram, 2008. 223 s.

ŠEBESTA, P., *Zákon o obecní policii: komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2018. 296 s. ISBN 978-80-7552-455-3.

TECL, J., *Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků*, Brno, 2012.

Webové stránky

Historie policie a četnictva. [online]. [Cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-cetnictva.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>.

Městská policie. [online] [Cit. 2024-02-11]. <https://www.mesto-uh.cz/mestska-policie>.

Povinně zveřejňované informace - Městská policie. (n.d.). Hradec Králové: Titulní stránka. [online] [Cit. 2024-02-11]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/povinne-zverejnovane-informace-mestska-policie/d-53092>.

Rozpočet města Hradec Králové. [online]. [Cit. 2024-02-11]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/rozpocet-mesta/ds-2337/p1=24799>.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk 776/0, část č. 1/4. [online]. [cit. 15. 6. 2013]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=776&CT1=0>

Základní informace o městě. [online]. [Cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/zakladni-informace-o-meste/ms-1150>.

Vnitřní informační systém Policie ČR MP Manager

Facebook Městská policie Hradec Králové

Právní předpisy

Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, čl. 100.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o zbraních).

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii.

Výnos ministra vnitra č. 47.446/13-1923 z 13. 7. 1923

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

Seznam obrázků

Obrázek 1 Znak městské policie Hradec Králové

Seznam tabulek

Tabulka 1 Běžné výdaje městské policie v Hradci Králové

Tabulka 2 Kapitálové výdaje městské policie v Hradci Králové

Tabulka 3 Mzdové prostředky městské policie v Hradci Králové

Tabulka 4 Věková struktura strážníků a čekatelů

Tabulka 5 Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků a čekatelů

Tabulka 6 Počet zaměstnanců obce zařazených do OP/MP

Tabulka 7 Rozdělení přestupků dle jejich druhu a způsobu řešení

Seznam grafů

Graf 1 Zastoupení jednotlivých druhů přestupků projednaných příkazem na místě

Graf 2 Zastoupení jednotlivých druhů podezření ze spáchání přestupku

Graf 3 Zastoupení jednotlivých přestupků řešených MpHK v roce 2023